

Christus cur post tam longa tempora venerit, *xxxvii*, 75, 76. Christus cur non ante venerit, *xv*, 330. Christus cur in principio peccati hominis venit, *xxxviii*, 28. Venit vero in juventute et in senectute mundi, *xii*, 508, 509; *xviii*, 386. sexta aetate humani generis, *xxxviii*, 70. Quare venit post datam Legem, *xvii*, 160. Christus tunc hominibus apparere voluit, et apud eos predicari doctrinam suam, quomodo scirent, et ubi scirent esse, qui in eum fuerant credituri, *xxxix*, 263.

Christus cur infans natus est et imbecillus, cum expers esset peccati, *xxxix*, 330. Christus Deus nostri causa infans, *xx*, 24, 43. Mira in Christo infante dissidentium attributorum convenientia, *ibid.*, 6, 12. In Christo infans esse ignorantia ne animi infirmitas, *xxxix*, 378. Christi patria, populus Iudaeorum, *x*, 153, 155, et nos ipsi, *ibid.* Christus in Judea natus, sed non soli Iudae, *x*, 455. Christus condens Sion et nascens in Sion, *xii*, 407. Christus natus, in se Iudaeus et Gentes mox copulatus, *xx*, 54. Quomodo Christus non receptus a suis, *xxi*, 248, 250. Christo nato omnis fidei-lentium gradus attestatur, *xx*, 42; *xxi*, 406, 408. Christus nostri Magis manifestatur, *xxi*, 507. Iudaeis et Gentibus, *ibid.*, 514. Christi pulchritudo, *viii*, 283.

Christi praesepi sceleritatem venie peccatorum, et oblivione curarum male conscientie general, *vii*, 103. Christus et parvus magnus est, *x*, 433. Magnitudo infans ante dies, ultra dies, sine die, *ibid.* Christus miracula omnia fecit, etiam antequam natu homo, *ibid.*, 299.

Christi paupertas summa, *ix*, 313, 314. Christus pauper nati voluit, *vi*, 387. Christus cur egenus factus est, *vii*, 307; *xix*, 486; *xx*, 327; *xxi*, 382, 383. Christus implere venit pauperes, qui pauper effectus est, *vii*, 217. Dignatus est indigno, ut passus operis mercedem reddere, *xx*, 523. Christus egero voluit propter te, ut haberes ubi seminare terrena que dedit, et meteres vitam aeternam, *xvii*, 261. Christi paupertas, divitiae nostrae sunt: quomodo infirmitas, et stultum ipsius, et mort-

litas, est fortitudo, sapientia et immortalitas nostra, *xvii*, 217. Christus pauper et dives, quomodo, *xvii*, 301, 462; *xx*, 54. Christi divitiae quae, *ix*, 313, 314.

Christi humilitas in incarnatione commendata, *vii*, 314. Humilitas Christi, *xiv*, 402, 403; *xv*, 427, 436. Christi humilitas explicari non potest, nedum ejus divinitas, *xv*, 423. Christus veritas propter Virginis partum, *xxxix*, 279. Christi humiliatio non potuit nisi alta esse, *xii*, 220. Christus ita humiliavit semetipsum, ut minor videri non poterit, *xvi*, 313. Sepouit divinitatem, dum occultat quod suum erat, apparet quod acceperat, *xviii*, 358. Humilia quis de Christo narratur, ad carmen ejus pertinent; sublimis ad divinitatem, *xv*, 394. Christi humiliatio misericordia est, non impotentia, *x*, 449. Exinanivit se sumendo quod non erat, non pendendo quod erat, *xviii*, 497. In ea carne parvus exiit, in qua resuscitatus per clausa caeli magnus intravit, *xx*, 134, 275. Cur tanta humilitate ad nos venerit Christus, *ii*, 355. Propter magnum superbia peccatum Deus humilis venit: haec causa, hoc peccatum magnum, iste ingens morbus, animarum omnipotentis medicum de coelo deduxit, *vii*, 276, 311. Christus incarnatus est, ut humiliatus vim doceret, *xx*, 349. Christus humilis via, Christus excoelus et Deus, veritas et vita, *xix*, 207. Christus humilis apparuit, ut eum caperemus, *vii*, 383. Verbum Dei panis Angelorum lactescit incarnatione, ut ad parvulos pervenit, *vii*, 312; *xii*, 478. Christus est idem, et in coelo, et in huminis in praesepio ejus, *xx*, 35, 36. Christus creator Angelorum factus est homo, ut panem Angelorum manducaret homo, *ibid.*, 36. Christus in praesepio, fidelium cibaria jumentorum, *xx*, 24. Cibis cui capiendo invalidi erant, missus est cibus, et Verbum caro factum est ut infantum nostrae infiresceret Dei sapientia, *xxv*, 164; *xxvii*, 377. Christus nisi esset humilis, non manducaretur nec liberetur, *vii*, 512, 513. Humilitas, caro et crucifixio Christi, hac est quod sufficit parvulis, *xix*, 18, 19. Christus humilitate altitudinem praecedere voluit, *xv*,

326. In Christum humilem qui non offendit, non formidabit excelsum, *xvi*, 484, 485. Christus latuit, ut infirmatate praebere exemplum, *xv*, 322, 323. Christus exemplum magnum humilitatis nobis praebuit, *ibid.*, 330. Signum Christi est humilitas ejus: noluit stellam esse in fronte fidelium signum suum, sed cruce suam, *xiv*, 413, 414. Christi humilitatem qui respuit, superbus est, et longe a sanitate, *xix*, 57.

Christus non solum loquendo, sed etiam nascendo magister exiit, *hac*, 67. In se nos discere voluit quid in luce vita contemendum, quid in altera sperandum est, *xi*, 17, 26, 28, 29, 30. Christi ortu justitia nobis allata, *x*, 20, 31.

Christi circumcisio die octavo facta, ut ejus resurrectionem significaret, *xi*, 234. Prophetia de Christo non occidendo in infantia, *vi*, 267, 310. Christus in Aegyptum portatus, factis jam loquebatur membris suis, ut persequentes se inimicos fugeret, *xx*, 67, 68. Christi sapientiam in annis duodecim seniores imbrabantur, *v*, 300. Christus ut esset parentibus subditus, non divino majestatis fili, sed aetatis humanae, *xxx*, 181. Christi obedientia opposita inobedientiae Adae, *iii*, 192. Via Christi compendio descripta, *iv*, 340, 341. Christus quare voluit baptizari, *xiv*, 488, 446, 430; *xx*, 550; *xxvi*, 129; *xxx*, 183, 356; *xxxii*, 40. Cur baptizari voluit, qui sordes non habuit, *x*, 323. Suscepit commendanda medicamenta, non vulnera, *xx*, 372. Cur sacramenta veteris Legis suscepit, *ibid.*, 33. Baptizatus est, ut congruere possentibus, *xxviii*, 242. ut humiliatis viam doceret, *xx*, 549. Dum baptizari voluit, humilitatem suam altius commendavit, *xi*, 528. Cur non solum baptizatus a Joanne, *xxxi*, 446. Christum anorum fere XXX baptismatum fuisse, auctoritate Evangelica retinetur, *iv*, 491, 492. Quare Christus nomen baptizavit, *xv*, 274. Christus baptizavit omnes, quos ministri ejus baptizant, *xv*, 274.

Christus cur quadraginta diebus jejunavit, *xix*, 364. Cur esuriens non fecit panem de lapide, *x*, 324. sicut in nuptiis vinum de aqua, *xix*, 54. Christi esurire

et sitis, nostra bona opera et populorum fidem respiciat, *xviii*, 23; *ix*, 131, 326. Christus cur se a diabolo tentari permisit, *ii*, 429, 436. Christus quando a Satana tentari voluit, nos transfiguravit in se, *ix*, 411. Christi tentatio, nostra doctrina est, *x*, 298. Tentatus est, ut suos doceret resistere tentatori, *xix*, 52, 53. Christi tentatio triperita est, propter tria viliorum genera, voluptatum carnis, superbiam et curiositatem, *vii*, 195, 196. Christi mysterium in Veteri Testamento revelatum, *xxi*, 44, 45.

Christus hic non bonis politus, sed mala perpressus, *xvii*, 332. Christus tenebrecatus fuit, *xviii*, 357. Christus christianus Philippum, *xvii*, 461. Christum quidam putantes esse quae minutus est impius, *xviii*, 340. Unde nata est haec opinio, *ibid.*, 341. Vide FELIXUS DEI, YERUBAS. Christus in loco Evangelii Joannis cap VIII, a mendacio vindictae, *xix*, 139, 143, 145. Testimonium etiam de se ipso quam verum sit, *ibid.*, 99. Christus interpellatus a fratri jubat hereditatem pariter cur facere renuit, *xxi*, 383. Christus divisor hereditatis esse nolens, quid docet, *xviii*, 553. Christus Jesus transiens interpellatur et sanatur, *ibid.*, 451, 452. Christum Jesum transire quid sit, *xviii*, 430, 453; *xx*, 286.

Christi miracula, *iii*, 510. Alia sunt ei communia cum aliis; ut proprium ipsi fuit nasci de Virgine, a mortuis resurgere, in caelum ascendere, *xxxix*, 312. Christum magis artibus fecisse, *xxxix*, 329; *xviii*, 146. Christi facta etiam aliquid significabant, quasi verba, *xxii*, 355. Aliquid aliud quam quod praese ferebant, *ibid.*, 530. Christi facta, quae verba sint, *ibid.*, 512. Christus lectors officio functus, *xxxix*, 315.

Christi aetionum quarumque scopus, *xviii*, 326. Christus in omnibus quae fecit, nos admonet quemadmodum hie vivamus, *ibid.*, Quod agis Christus, venit ad nos; et quod agis propter illum, redit ad nos, *xxi*, 182. Quid fecerit Christus ut hominem laborantem sanaret, *xviii*, 447. Cur primum elegit pauperes et idiotas, non divites, non oratores, etc., *ibid.*, 438. Christus totus et

Apostolis innotuit, et nobis : sed nec ab eis, nec a nobis totus est visus, *xxx, 12*. Quomodo nos invicem adjuvent vis nostra, *ibid.* Christus tritum silens nostram mortem indelentem se soluturam praesignabat, *ibid.* 318. Christus Judaeos terendo revocavit ad misericordiam erga mulierem in adulterio deprehensam, *xi, 219, 214, 215*. Christus cum se abscondit, infirmitatis nostrae consulit; non suae potestate derogavit, *xvi, 76, 77*. Christus non mortuum dabat, sed mortem quam sibi homo peccando comparavit, *xix, 473*.

Christi in monte oratio, *xviii, 336*. Christus orat pro nobis, ut sacerdos noster; orat in nobis, ut caput nostrum; oratur a nobis, ut Deus noster, *x, 182*. Christus ex quo homo, ex hoc et infirmus; ex quo et infirmus, ex hoc et orans, *vii, 365*. Christus ut Deus Verbum, non habet ad quem, aut quare oret, *ibid.* 365; *viii, 27*. Oravit Christus pro omnibus quos redemit, sive tunc viventes, sive postea futuri, *xvi, 338, 342*. Ad hoc oravit, ut doceret patet; ad hoc oravit, ut doceret sperare resurrectionem, *ix, 10*. Christi oratio, nostrae est infirmitatis indicium, *vii, 133, 134*. Discipulorum est edificatio, *xvi, 311*.

Christus passurus Pascha celebravit ea vespere, qua incipiebat primus dies azymorum, *xii, 242*. Christi pedes Discipulorum lavantis, humilitas quanta, *xvi, 99*. Quotidie lavat Christus pedes nobis, *xvi, 102, 103, 105, 113*. Christus etiam ante mortem, carnea suam mutavit in quod voluit, *xxi, 426*. Christi perturbatio, cum Juda exiturus esset, quid significat, *xvi, 122*. Christus propinquante hora passionis potestate turbatus est, *ibid.* 118, 121. Turbatus est, quia voluit, *ibid.* 42. In illius potestate erat sic vel sic afflicti, *ibid.* Christus pro nobis turbatus est, *ibid.* 119, 121. Turbatus est, ne nos desperemus, *xxi, 79*. Quantum bonum sperare debemus de participatione divinitatis Christi, cuius nos et perturbatio tranquillat, et infirmitas firmat? *xvi, 120, 121*. In Christo turbatur nostra infirmitas, *ibid.* Christus in se transtulit membra sua, et eorum affectum suscepit, *ibid.* 67, 68, 121.

Christus cum tristis fuit, membra sua infirma in se figuravit, *viii, 261; xi, 395; xi, 148; xvii, 425; xxi, 78*. Christus loquitur ut peccator, sed in persona membrorum istorum, *xvi, 347*. Christi fuit tristitia vera, sed voluntate, sicut ipsa caro, suscepta, *x, 893, 896*. Christo uade tristitie causa, *ix, 338*. Christus mortuus est eo quod nostrum habebat, non in se, sed in nobis pavebat, *viii, 390*. Humana voluntas in Christo mortuo refugium, *xii, 255*. Christus sanguinem sudans de toto corpore, quid significet? *xii, 339*.

Christi traditio, et a Juda, et a Deo, *xxi, 53*. Quod Judas vendidit, Judaeus emit, Christianus acquisivit, *ibid.* 205. Christus patienter utebatur proditore, *xvi, 98, 99*. Christi in Judam proditorem patientia, *viii, 123, 228*. Christus Judam proditorem deserens, figuratur per Davidem fugientem a facie filii Absalonis, *ibid.* 123. Christus in Judam sperasse dicitur, quia fideles aliqui in illum sperabant, *viii, 228*. Christus seipsum tradidit, *xvi, 127, 128*. Se tradidit Judaeis, ut faceret de nescientibus voluntatem suam, *ibid.* 362. Auctor calcis passionis suae, ipse est qui habet, *ibid.* 363, 364. Christus a Patre, a se ipso, a Juda traditus est, *xvi, 540; ix, 226, 227; xxxix, 437*. Christi mortem inique voluerunt impii, Deus juste permissit, *ix, 146*. Cur Christus percussit manillum alteram non prebuit, *ibid.* 363, 369. Christus percussentem se punire noluit, ut nos pacem doceret, *ibid.*

Christi passio, *iii, 473, 478, 483*. Quidquid passus est homo, non potest dici non passus Deus, *xii, 179*. Deus crucifixus recte dicitur de Christo, *xi, 367*. Cum sit totus Christus Verbum anima et caro, ad totum refertur quod in sola anima tristis est, aut quod in sola homine crucifixus, aut quod in sola carne sepultus, *xx, 126*. Christus quando crucifixus est, defectus solis vere prodigious, *xli, 126*. Christus recte dicitur mortuus, sicut divinitus ejus non moriatur, *vii, 218*. Christus, quia latebatur oves in vepribus, ideo ad eas inveniendus non pervenit, nisi spem passionis coronatus, *xviii, 466*. Christi

manus extente in cruce, quid significant, *ix, 162, 163*.

Christus ideo crucifixus, ne quis genui aliquod mortis, quod homines inominosissimum arbitrantur, horretet, *xxvi, 28*. Ideo crucifixus, ut in cruce ostenderet veteris hominis nostri occasum, *xx, 186*. Christus cur in passione tacebat, *viii, 141, 142*. Christus in crucis cathedra docens regulam pietatis, *xxi, 129, 130*. Insultationes sustinuit ad exemplum nostrum, *viii, 53; x, 303*. In cruce docuit nos adversus linguas hominum esse patientes, *viii, 378, 379*. Calumniam infidelium, haereticorum, schismaticorum, damnorum vincuntur cum Christus crucifixus attenditur, *xi, 512*. Christo insultantium cur mutabatur caput, *xi, 99, 100*. Christi longanimitas in cruce, *x, 207*. Christus noluit descendere de cruce, quia patientiam docebat, *viii, 230; ix, 183, 376; xvi, 415; xv, 413*. In cruce distulit potentiam, publicavit misericordiam, *xv, 398*. *Vide CRUCE*. In cruce descendere differret Christus, ut de sepulcro resurgeret, *xv, 88, 89*. Christi fortitudo te creavit, mirramus Christi te recevit, *ibid.* 152.

Christus quomodo facit peccatum et maledictum, *xxviii, 885; xxx, 59*. Christus non meruit maledictum, licet in ligno pendere, *xxviii, 167*. Tam non est contumelia Christi, cum Moyses cum dixit maledictum, quam non est laus Christi, cum Manichaei negasti eam non habuisse mortalem, *xxviii, 387*. Christus non merito iniquitatis, sed officio misericordiae suae passus est, *xxx, 236*. Christi passio non est indigna, sed ex misericordia, *xxx, 234, 242*. Christus et nasci potuit non satus, et pati non parvus, *ibid.* 140, 146. Christi in passione charitas, *xxvii, 81*. Christi interfectores paratum ex ejus sanguine medicamentum, *xix, 486; xx, 7*.

Christus speciosus, sed furdus factus propter foedam sponsum, ut eam faceret pulchram, *xviii, 313*. Christus orat pro crucifixoribus suis, *ibid.* 90, 379. De Christi deformitate processit decore Ecclesiae, *xvii, 538*. Tanto charior et dulcior factus est sponso, quanto magis deformis, *ibid.* 534. Ut animam pulchram faceret,

foelus factus est, *xi, 98*. Christus deformis, et speciosus, *xvii, 406*. Quomodo, *xx, 186*. Christi deformitas pulchritudo nostra est, *xvii, 406*. Christus etiam in cruce decorem habuit, *viii, 285*. Christus ut is foedus apparuit, a quibus passus est, *xii, 128*. Foeda species crucifixi parturit pulchritudinem resurrectionis, *xx, 320*. Christus propterea hic exornatus atque crucifixus, ut doceret nos bona hujus saeculi continere magis, quam diligere, *xli, 242*. In Christo doluisse divitem cum caro ejus in cruce figeretur, haereticis quodam dixit, *xxvii, 245*. Christus ex persona membrorum dicit, *Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti*, *viii, 405, 406, 501; ix, 38, 379; xi, 17, 30*. et ex persona martyrum, *xii, 28*. Christus saepe ex persona Ecclesiae loquitur, *ibid.* 20. Christus in sua passione orans infirmitatem nostram portabat, *vii, 292*. Christus in passione clamans non eruitur, *ibid.* 296, 297. Christus derelictus est non ad insipientium nobis, sed ut sapiamus, *xi, 28*. Christus in Ecclesia, et Ecclesia in Christo patiebatur, *ibid.* 20.

Christi latus apertum, ut omnes per illud intraret, *xxvii, 179*. Christus in latus apertum est osium, quando latus ejus perforatum, *xxi, 105*. Iade aqua sanguis profluxit, ut in unumundatio tua, in altera redemptionis tua, *ibid.* Christi conjux Ecclesia, de latere in cruce dormientis formata, *xi, 74, 171; xii, 113, 114, 183; 134, 304*. Christi aperto latere, effusus est saeculus prelii nostri, *xxi, 172, 205*. Christi latus lancea perforatum est, et manavit pretium nostrum, *xx, 118*. Sanguis Christi si non fundetur, orbis terrarum non redimeretur, *xx, 49*. Christus sanguine suo delavit omne peccatum, *ibid.* 283. Peccat nobis collyrium de sanguine suo, *ibid.* 163. Sanguis et aqua exiens de latere Christi geminae Ecclesiae sacramenta, *viii, 228; xii, 304; xxvii, 143, 157*. Cum botrus ille pressus est, manavit illud uide calix inebrians, quam preclarus est, *viii, 345*. Christi sanguis in terra, manum vocem habet, *xviii, 323*.

Christi mors voluntaria, *iii, 358*. spontanea, *xxx, 311*. Christus passus et mortuus potestate et voluntate, non ne-

cessitate, x, 222; xx, 151; xxxiii, 499. Et hoc est pretium nostrum, quo nos morte redimetur, xxxiii, 499. Per id quod homo erat, mortuus est Deus; et per id quod Deus erat, excitatus est homo, xii, 179. Mors voluntate obedientia a Christo suscepta, xxxviii, 379, 380. Si mortuus non fuisset, Christus esse non posset, xx, 213, 214. Christus factus est pro nobis obediens, xxx, 121. In Christo aeternitas et simul mortis humilitas, xvi, 76.

Christus Filius Dei in se ipso vita, quomodo mortuus sit, xxv, 94; xx, 114. Christus mortuus est, cum caro mortua est, xvi, 154. Christi mortalitas unde, xxi, 408. Mors illi dignatione, non conditione, xx, 194, 195. Mortalitas carnis ex peccato hominis, etiam in Christo facta, xxxviii, 385. Christus mortalis non de sua substantia, sed de nostra; sic nos immortales non de nostra, sed de ipsius substantia, xii, 508. Christi mors mortem occidit, xv, 93. Christi mortem mortem occidit, xx, 201. Mortem suscipiendo Christus superavit, xxxviii, 407.

Christus mortuus est quando voluit, xv, 350, 351, 413, 415, 417; xvi, 12. et passus est quando voluit, v, 268; xv, 415; xvi, 9; xvii, 202. Christus passus est quod et quando voluit pati, xv, 67; xvi, 23, 24, 69. Christus non debuit mori, nisi quando opportunum fuit, xv, 37. Sexta mundi aetate reformavit hominem, cum sexto die formaverat, x, 358. Hora Christi, tempus Christi, quomodo debet accipi, xv, 414. Tempus mortis Christi, iiii, 528. Christus aetate XLVI amorum passum esse, nonnulli per errorem putarunt, iv, 491, 492. Conciliatur Evangelistae super hanc, qua Christus crucifixus est, xv, 176.

Christus ex eo quod mortuus sit, an recte impletur hominem cum fuisse, xxxi, 131, 136. In Christi morte qui ponit animam, et quam animam, xvi, 9. Verbum in Christi morte animam non possit, *ibid.*, 42. Caro ipsa Christi quomodo ponit animam, *ibid.*, 43. Quomodo Christus ipse passus, *ibid.*, 45.

Christi in passione cum diabolo cer-

tamen, xxvii, 38. Christus iustitia veritate, non violentia potestatis diabolum vicit, xxvi, 129, 130. Christus vulneratus diabolum vulneravit, x, 259. Christi morte quasi trophaeo suo diabolum vicitus est, xxi, 361, 362. Christus de cruce suo, in qua erat fixus, diabolum occidit: et inde rex noster, xiii, 69.

Christus mortem occidit, vinculum vixit, captivitate captivavit, xii, 414. Si ille non occideret, mors non moretetur, xx, 301. Ille solus potest dicere sine cunctis hoc se passum, xiii, 41, 42. Sustinendo sine culpa poenam, et culpam solvit et poenam, xix, 167; xx, 231. Nisi indubitum solveret, nunquam nos a debito liberaret, xix, 318. Ille potuit resilire, qui se non potuit vendere, xii, 463. Christi perfectissima victima pro mundanis vitis mortis, xxx, 315. Christus sacerdos, cum in mundo non inveniret mundum quod offerret, et se ipsum obtulit, xii, 246.

Christi mors praedicta in Scripturis sacris, iiii, 415, 417, 418. Christi mors significata in benedictione Iudae, *ibid.*, 358.

Prophetia de Christo in cruceum tollendo, vi, 393. Christi mors pro serpente in deserto exaltatum figurata, xxxiii, 323. Christi mortem veram fore quomodo a Moysae assertum, xxxviii, 386, 387, 388. Christi passio figurata per nuditatem Noë, iiii, 283. per vaccam rudam, vi, 454. Christi passio, sacrificium vesperarum, xii, 340. Passio Christi figura, ovis immolatus, xxv, 527. Christus sacrificium esse obtulit pro omnibus sacrificiis, vii, 119. Christi passio prophetata in libro Sapientiae, iiii, 419. De Christi passione agitur per totum Psal. LXIII, ix, 173, 174. Christi passio praedicta in Psalmo dedicationis, xxi, 202.

Christi passiois mysteria et partes explicatur, xx, 151. Christi passiois et resurrectionis sacramentum, *ibid.*, 155, 186. Christi mors propter alium, resurrectione, xx, 212. Christi passio, exaltatio eius, xvi, 75. Christi passio, purgatio nostra est, *ibid.*, 100. Christi passio distinctio est honorum spiritualium atque carnalium, temporalium atque aeternorum, vi, 434. Passiois Christi

fructus, xxvii, 54, 55, 56, 80.

Christus mortem cur suscepit, xxxvii, 378. Christus Filius Dei crucifixus et Christi sanguis pro nostra redemptione fusus, xxi, 205, 258. Christo nec mors, nec vita nobis debebatur, xx, 194. Christi mors indebita, liberavit obnoxios morti, xxx, 520. Unde reatum moriendi vere docemur, xi, 16, 17, 36. Christi mors, quibus vitae eius nobis donatae, xxx, 196, 197. In Christo pro patientiam homo celum acquisivit, et Deus in homine credentibus profuit, vii, 205. Plus est quod fecit, quam quod promissus est aeternus, quam ut in aeternum vivat mortalitatis, xxi, 52. Christus donavit impiis mortem suam, quid servat iustus nisi vitam suam, xiii, 51, 52. Venit Christus contemnendus et honorandus, confidendus et negandus, etc., xv, 389. Morte Christi semitatum est nomen eius, viii, 215, 216. In uno exiguo loco cecidit granum, sed multum fructum attulit, ix, 351; xi, 464. Christus infirmus praedictus est nobis, ut ejus magis eligeremus opprobrium, viii, 500. Christus imitandus a nobis est, non in miraculorum potentia, sed in tolerantia passionum, x, 298. Christi passioem communicatio ex charitate, xxi, 448. Christi passiones imitandae sunt Christiano, non delectae conquirendae, xviii, 11. De morte Christi cur non erubescendum, xx, 474; 475. Christi aspectus contra morem serpentis metaphorice in haereticam Pelagianam, xxxvii, 310. In Christi mortis contemptum quomodo diabolum suos inducat, xxx, 314. Quare in Christi sepultura fit recordatio novi monumenti, xxvi, 28. Deus requiescens ab operibus suis die sepulchri, praenuntians voluit illum quo erit Christus in sepultura quieturus, v, 268. Sola Christi caro jaect, et dico, Dominus noster: qua vestem intueor, vestitum adoro, xx, 114.

Christus descendit ad inferos, xi, 309, 306, 313. Quare, iiii, 401, 402. Christus in inferno fuit secundum animam, xi, 310, 311. Christus an descendit ad locum praeparatum, *ibid.*, 512. Christus descendit usque ad ea loca ubi peccatores cruciatur, v, 618. Christus apud

liberavit per istam, ix, 290. Christus non solum verbum, sed etiam exemplo ablutit omnem timorem Martyribus, ix, 351. Postea quam Christus transit per tribulationes, jam patet via illius transitu, *ibid.*, 104. Christus patii voluit, ut consolaretur patientes, x, 343, 344. Christi passione felicitatem aeternam quaerere docemur, xi, 16, 17, 36. Christi mors, quibus vitae eius nobis donatae, xxx, 196, 197. In Christo pro patientiam homo celum acquisivit, et Deus in homine credentibus profuit, vii, 205. Plus est quod fecit, quam quod promissus est aeternus, quam ut in aeternum vivat mortalitatis, xxi, 52. Christus donavit impiis mortem suam, quid servat iustus nisi vitam suam, xiii, 51, 52. Venit Christus contemnendus et honorandus, confidendus et negandus, etc., xv, 389. Morte Christi semitatum est nomen eius, viii, 215, 216. In uno exiguo loco cecidit granum, sed multum fructum attulit, ix, 351; xi, 464. Christus infirmus praedictus est nobis, ut ejus magis eligeremus opprobrium, viii, 500. Christus imitandus a nobis est, non in miraculorum potentia, sed in tolerantia passionum, x, 298. Christi passioem communicatio ex charitate, xxi, 448. Christi passiones imitandae sunt Christiano, non delectae conquirendae, xviii, 11. De morte Christi cur non erubescendum, xx, 474; 475. Christi aspectus contra morem serpentis metaphorice in haereticam Pelagianam, xxxvii, 310. In Christi mortis contemptum quomodo diabolum suos inducat, xxx, 314. Quare in Christi sepultura fit recordatio novi monumenti, xxvi, 28. Deus requiescens ab operibus suis die sepulchri, praenuntians voluit illum quo erit Christus in sepultura quieturus, v, 268. Sola Christi caro jaect, et dico, Dominus noster: qua vestem intueor, vestitum adoro, xx, 114.

Christus descendit ad inferos, xi, 309, 306, 313. Quare, iiii, 401, 402. Christus in inferno fuit secundum animam, xi, 310, 311. Christus an descendit ad locum praeparatum, *ibid.*, 512. Christus descendit usque ad ea loca ubi peccatores cruciatur, v, 618. Christus apud

inferos subvenit quibusdam, xxvii, 271, 272. Quosdam a tormentis solvit, v, 618; x, 208. Christo ad inferos descendente, credidisse incredulos, et exinde omnes liberatos, quaedam haeresis existimat, xxviii, 246. Quidam putant esse ab inferis solutos esse a Christo, qui non auferantur Evangelium, xi, 316, 311, 312. Alii Poetas et Oratores qui fabulos deos videndos monstrant, alii Paganorum vite laudabiles, *ibid.* 305. Quosdam ab inferis liberavit, temerarium est definire, xv, 434. Christus inferna penetrans, et inde mortis vitium ascendens, magnum mortuus miraculum fecit, x, 241. Quomodo Christus tribus diebus et tribus noctibus fuit in corde terrae, v, 43.

Christi resurrectio, xxvi, 28; xii, 471, 472, 473, 484. Christi resurrectionem imaginariam fuisse dicunt Manichaei, xxviii, 147. Christi resurrectionem non in longum differri oportebat, xl, 26. nec ejus carnis resurrectionis ultime servari, *ibid.* 34, 35. Christus suscitavit se, et suscitavit eum Pater, xxi, 79. et a Patre resuscitatus est, ut homo; et ipse se resuscitavit ut Deus, xvii, 327, 328; ix, 11; xi, 273, 276. Christus potestate mortuus est, potestatis resurrexit, xxi, 78. Christus in cruce patientiam, in resurrectione ostendit potentiam, xxvii, 100. Corpus Christi tale resurrexisse quale postūm est in monumento, xxvi, 200. Christi resurrectio, proprium signum, quod in ipso solo habet, ix, 224. Unus ille resurrexit, jam non mortuus, xxi, 114. Nemo ante Christum resurrexit aeternum, x, 453; xii, 162, 163. Christus totus jam Deus post resurrectionem, qui intelligatur, xii, 302. Christum et per clausa ostia post resurrectionem intrasse, et per incorupta maritima membra nascentis ecclesiae fides crediti, xx, 27. Utrumque negant increduli, *ibid.* Christum a sepulchro a Discipulis sublatum hodieque apud Judaeos fama est, xvii, 537. Vanitas militum vendens vanitatem vanitati, *ibid.* Quare lineamenta ejus et sudarium in monumento inventa sunt, xxviii, 79.

Christi resurrectio eum primo per feminas nuntiata viris, xvii, 345; ix, 192.

Christus apparet Magdalene, xi, 259, 260. Difficultas in Christi veritate ad Magdaleam, *ibid.* 251, 259, 269, 270. Christus ad Discipulos intrat per clausa ostia, *ibid.* 274. Ab eo Discipuli spiritus se videre potentes; reprehenduntur, *ibid.* 215, 217. Claritas in Christi corpore cum resurrexit, ab oculis Discipulorum abscondita fuisse potius, quam defuisse credenda est, v, 276, 277. Christus jungitur Discipulis in viâ, xx, 209. Christus in fractione panis agnoscitur, *ibid.* 196, 224. Christus cur corporis sui servavit cicatrices, xviii, 442, 443, 617, 618; xix, 8; xx, 244, 245; xxvii, 61. Cicatrices servavit in corpore, ut vulnus dubitationis sanaret in corde, x, 273. Christus post resurrectionem cicatrices, non vulnera demonstravit dubitantibus, xxviii, 258. Cicatrices illas, quas Christus post resurrectionem demonstravit dubitantibus, non erant fictae, *ibid.* Cur Christus vulnera cicatricum servavit, xxvii, 304. Christus quare passus est in conspectu omnium, non vero resurrexit in conspectu omnium, xi, 26. Christus post resurrectionem quomodo agnitus et non agnitus sit, *ibid.* 190. Christus recte dici potest finis, xviii, 476. fectio figurata, non fallax, *ibid.* 473. Christum nec falli, nec mentiri posse acriter proponitur, xix, 139. Christus post resurrectionem conversatur cum Discipulis suis, ut in fide confirmetur, xx, 366. Christus cur dies quadraginta agit cum Discipulis post resurrectionem, *ibid.* 364, 372. Christus post resurrectionem cibum et potum sumpt, xxi, 144. Christus post resurrectionem manducavit potestate et charitate, non necessitate, xix, 40; xxi, 15. Christus post resurrectionem, esuriendi et sitiendi egestum non habebat, xvi, 134. Christi resurrectio indicavit nihil perire naturae humanae, ix, 341, 342. Christi morte resurrectionem iustus praestitum esse talem, qualis in fine nobis promittitur, quidam dixerunt, xl, 309. Christi nativitas et resurrectio, propria et singularis miracula ejus, xi, 515.

Christi mors et resurrectio in Abel et Seth figurata, xii, 257. Resurrectionis Christi signum consecratio vaccae rubeae,

vi, 436. Christi resurrectionem praedixit Amos, xii, 471, 472. Osee, *ibid.* Christi resurrectio, clarificatio Patris et Filii, xvii, 313. Christi corporis mors et resurrectio, duplici nostra morti, ac resurrectioni corporis et anime concinit ad salutem, xxx, 297, 298, 299. Christi crux, sepultura, resurrectio, vite resurrectio spes nostrae resurrectionis est, xii, 160, 161. Christi resurrectio, nos circumdabit, xv, 344; xx, 187. Christi mors nobis ad non invidendum, resurrectio ad sperandum, v, 501. Christus morte et resurrectione sua docuit, quid non timere, et quid sperare, ix, 407, 408. Christus passione sua ostendit quid sustinere pro veritate, resurrectione quid sperare in aeternitate operatione conciliavit charitatem, moriendo et resurgendo exclusit timorem, xxviii, 40. Fidem, spem et charitatem mittere debemus in resurrectionem Christi, vi, 456. Christus vixit in eis qui adversus concupiscentias pugnant, xxxv, 446. Christi resurrectionis fides, Christiano discerni, xx, 136, 228. Hoc est vere Christum velis interficere, non resurrectionis ejus extingere, xi, 59.

Christus cur post resurrectionem statim praesentiam suam mundo subleget, xxxviii, 384. Christus absentavit se cognatur, ut dedicaretur fides, xii, 369. Christi humanitas, in qua humano affectu haerebant, oculis Discipulorum auferri debuit, *ibid.* 410. Christi ascendit, ne Discipuli renascantur in carne, *ibid.* 367. Cur Spiritus sanctus non posset venire, nisi absentante Christo, *ibid.* 410. Christi resurrectio et ascensio, *ibid.* 127. Christi due glorificationes, *ibid.* 382. Christi clarificatio in resurrectione et in caelum ascensione cognoscitur, vi, 204. Glorificatio de victoria Christi completa est resurrectione et ascensione, xii, 361.

Christi ascensus in caelum, xxvi, 28, 29. Christum eum corpore ascendisse in caelum, xii, 363. Christus unus ascendit in caelum, quomodo, xv, 90, 91; xviii, 492; xix, 224; xx, 381; xxxviii, 322, 323. Christus quam multis necem ascendit, xx, 271. Christi resurrectio et cum corpore in caelum as-

scensio credibilis probatur, iv, 233, 234. et jam crediti ascendit, *ibid.* 235. Christi ascensionis miracula nulla attestata sunt, *ibid.* 242. Christi ascensio grande salubreque miraculum, *ibid.* Christi ascendit ad nos ex misericordia, ascendit ad Patrem ex justitia, xix, 223. Christi Domini ascensio sic celebranda, ut cum ipso ascendamus, xx, 350. Resurrectio Domini et ascensio in caelum nostram fidem fulcit, iv, 429. In Christi clarificatione peccata dissolvuntur et abolentur, vi, 204. Christi ascendit in caelum, ut caput de sublimioribus subveniat membris in terra laborantibus, xix, 402. Christo unitatur qui vult ascendere in caelum, xii, 43. Christus ascendens levavit nos, ad quos cadentes descendit, vii, 343. Christi in passione et resurrectione transitus de hac vita mortali in aliam vitam immortalem commendatur, xxxviii, 495, 496. Vespere Dominus in cruce, mane in resurrectione, meridie in ascensione, xvii, 530. Christus pellicanus nascentio, nycticorax moriendo, passer resurgendo, xi, 33. Christus quomodo vidit parere mansiones, quae jam erant in domo Patris, xvii, 148. Christi in caelum ascendentes novissima verba quanti fieri debent, *ibid.* 389. Christi verba novissima a schematicis contempta, xx, 382. Caput in caelum ascensurum, commendavit membra in terra, et discessit, xvii, 587, 588. Christi ascensionis propheta, xxx, 359. Vestigia pedum Christi in monte Oliveti, *ibid.* 7. S. Christi nativitas, resurrectio et ascensio potentius fortasse opus quam mundus, xxxiii, 514. Christus triplici corona coronatus est: corona gloriae, corona justitiae, corona miseriae, xxiv, 256. Coronavit eum Pater corona gloriae, coronavit eum mater coram justitiae, coronavit eum synagoga corona miseriae, *ibid.*

Christum carnem ad dexteram Patris non tulisse, sed eam in se posse possidere perhibent Seleuciani, xxvii, 241. Terrenum corpus posse esse in caelo non ipsum Christi esse levatum in caelum, *ibid.* 209, 201. Quomodo sit in caelo corpus Dominicum, supervacuum est quaerere, xxvi, 29. Christus quomodo

nunc credatur esse in coelo, xi, 510. Christi corpus ita est in coelo ut erat in terra quando ascendit in coelum, xxi, 453. Christi corpus non est obnoxiom corruptioni, *ibid.* 453, 454, 455.

Christi sessio ad dexteram Patris, xx, 138. Christus ut homo sedet ad dexteram Patris: ut Deus ubique totus est, xxvii, 84. Christi sessio ad dexteram Patris quomodo intelligenda, xxvi, 30, 304. Christus quatenus Deus, est ubique; quatenus homo, est in aliquo loco, xi, 512, 514, 516. Non alibi non est Christus, v, 620. Christus ubique, xx, 584. Ubique totus, xvii, 285. Simul ubique totus ut Deus, xii, 454. Christus qui mutat locum, nec mutavit, xviii, 454. Christi triplex presentia, xxi, 400. Christus et hic et sursum est, xix, 50, 33, 54. Christus et similis Moyse et dissimilis ex Scriptura agnoscitur, xxviii, 432, 433, 435.

Christus aliquid amplius precepit, quam preceptum est in Veteri Testamento, xxviii, 110. Christus nec a suo Deo voluit nequaquam Judaeorum avertere, nec aliquid mandatum quae per Moysen data sunt, infregit, *ibid.* 443, 444. Christus nihil egit vi, sed omnia suadendo et monendo, iv, 340, 341. Quomodo id intelligendum, xii, 463. Christus athletae viriliter ut doctor, mansuetudinem et benivolentiam, iustitiam ut cognitor, xi, 308, 309, 310. Christi doctrina non adversa disciplina, xxxix, 530, 533. Christi disciplina venosam et turbidam cupiditatem rerum extra nostram potestatem constitutarum, pellit ex animo, xxxix, 450, 451.

Christus et nostra sapientia, et nostra scientia, xxx, 530. Christus qui ratione dicatur diem et horam iudicium nescire, xxxi, 187.

Christus et exemplum et adiutorium nostrum, xviii, 556. Exemplum Angelis et hominibus factus est Christus, xiii, 397. Christus singulare exemplum obedientiae, v, 428. Christi exemplum non sufficeret, nisi Spiritus sanctus miteretur, xvi, 243. Christus iudicandus proponitur homini qui demonem inuitatus fuerat, xxvii, 412. Christi imitatio, xix, 215; xxi, 160; xxxviii, 25. Christum an imitari possimus, xxxvii,

360. Christum quatenus imitemur, *ibid.* 236. Non propter Christi excellentiam nos excusare debemus, ut non eum pro modo nostro studeamus imitari, *ibid.* 236. Perfectionis exemplum in Christo sic imitandum, ut nitamur atque optenus concupiscentiam non habere, *ibid.* 208. Christum sequi omnes debemus, xxi, 74. Christus sequendus qui, et qua via, xviii, 519. In quibus licet Christum sequi propter martyrium, xxi, 74. Christum sequendum varii gradus, quidvis in illis sit retro respicere, xviii, 523. Christum se secuturum qui proficitur, qui reprobat, *ibid.* Alter a Christo vocatus, *ibid.* Ab eo vocatus quidam pietate carnali differre voleas, urgetur, *ibid.* Tertius ab eo vocatus ad suos respiciens culpatur, *ibid.* 556. Christus oidi remanentem, retro redeuntem, aberrantem, xxvii, 123. Christum sequi, non praecedere debemus, xvii, 208. Christum quasi praecedere vult, qui concilio suo vult vivere, ix, 356.

Christi iugum suave, xxxix, 450, 451. Christi iugum leve, xxxviii, 487.

Christus rex et sacerdos, xxxviii, 60, 61. Christus rex et sacerdos in universo Veteris Instrumenti apparatus praenuntiatus, xxviii, 373, 506. Christi sacerdotium et regnum praenuntiatum in Samuele et Davide, *ibid.* 243. Christus rex luminum benedictor, xxix, 294, 295. Christus rex Angelorum et hominum, xxi, 528. Christus qui titulo rex Israel, xvi, 60. Christus Dominus verissimus, xii, 344, 345. Christi sacerdotium figuravit Melchisedech, xi, 406. Christus sacerdotium et sacerdos, vti, 338; xii, 216; xv, 451. Auctor Episcopatus ad Hebraeos Christi sacerdotium in Melchisedech figuratum indicat, et praenuntiat sacerdotio Levitico, xxxvii, 500. Per Melchisedech, sacerdotium Christi a sacerdotio Levi discernitur; v, 302. Christus sacerdos quo Deum placans, ii, 426, 457. Christus et in homine et secundum hominem quem suscepit, sacerdos et sacrificium, *ibid.* 487, 510. Christus victor et victima, sacerdos et sacrificium, xxv, 284. Christus sacerdos et victima sacrificium laudis implevit, xxvii, 264. Christus solus princeps sacerdotum, qui non habuit necessitatem

sacrificium offerre pro suis peccatis, xxviii, 331. Christus in forma servei maluit sacrificium offerre quam sumere, nec culibet creatura sacrificandum quisquam putaret, ii, 487; xx, 433. Christus ad dexteram Patris sacerdos noster, xxxi, 157.

Christus quotidie in sacramento immolatur, xxxix, 242. Christi corporis sacrificium, sacramentum fidelium, xi, 32, 81. Christi sacrificium per totum orbem terrarum in Ecclesia offeritur, xxxviii, 61. Christus se ipsum hominibus dat cibum per sacramentum corporis et sanguinis sui, vti, 99. Ex altari dispensatur victima sancta, qua delictum chirographum quod erat contrarium nobis, xxv, 224. Carnis et sanguinis perceptio necessaria, ut habeatur vita, xxxvii, 36. Christi sanguis inebriat mentem, ut amorem obliviscatur mundi, xxxvii, 157. Christi corporis sacramentum a sapientibus superbiorum cordibus longe est, xi, 521. Christi sanguine accepto ab omnibus gentibus respondetur Amen, xxxii, 28. Adorat tantum, et non saturatur de corpore et sanguine Christi, qui non imitatur, xi, 57, 58. Christi corpore et sanguine divites terra non satrapant, *ibid.* Parvuli qui carnem Christi non manducaverunt, vitam aeternam non consequentur, ex Innocentio, xi, 433, 434, 468. Christi sanguis figurabatur veteribus sacrificiis, xxxix, 356. Christi sacrificii erant umbrae omnia sacrificia Legis et Prophetarum, xxv, 119. Christi sanguine Novum Testamentum dedicatum est, xxxv, 58. Habes Christum in presenti per fidem, in presenti per baptismatis sacramentum, in presenti per altaris cibum et vinum, xvi, 36. Manducare corpus Domini et habere eius sanguinem, hoc est manere in illo, xv, 309, 312, 313, 315. Credere in Christum est manducare panem vivum, *ibid.* 286, 297.

Christi corpus duplex, v, 38. Christus tribus modis dicitur in Scripturis, xxi, 223, 224. Modus primus quo praedicatur ut Deus, *ibid.* 224. Alius modus quo commendatur ut Deus et homo, *ibid.* 225, 226. Tertius modus quo intelligitur caput et corpus, *ibid.* 226. Christus caput et corpus, xix, 168; xxxiii,

318, 319. Totum quod annuntiat de Christo, caput et corpus est, xxxii, 213, 218. Christus et membra eius unus est, xv, 30, 31; xviii, 493, 494; xxx, 168, 224, 225; xx, 588; xxii, 234. Christus sursum in se, et deorsum in suis, xxx, 30, 51, 52. Christus aliquando de capite, aliquando de toto corpore Ecclesiae dicitur, xxxviii, 109. Christus caput Ecclesiae, xvii, 544. Caput Ecclesiae, iustorum omnium et Angelorum, xviii, 103; ix, 452, 215; x, 318. Ipsa caro Christi caput Ecclesiae est, xxi, 19. Adjuncta ejus carni Ecclesiae, sit Christus totus caput et corpus, xvii, 448. Christus et Ecclesiae, caput et corpus, unus homo est, unus Christus, vti, 273, 332, 424; xvii, 214, 215, 311; ix, 4, 5, 58, 60, 169, 110, 121, 172, 231, 402; x, 183, 309; xii, 124, 303, 304, 358, 361, 408. Christus totus cum membris suis est propter Ecclesiam, xxxvi, 118. Christi substantia, populus ejus, xii, 401. Christi corpus, Ecclesia Catholica sola est, xi, 478. Humilitate, Christus Ecclesiam auctoritate, *ibid.* 386. Christus Ecclesiam incoercitabilem inivit, et ratione armavit, xxxix, 386. Christus totus in corpore et in capite, xv, 323. Christus in membris suis, *ibid.* 322. Videat quanta gratia pertingamus ad Deum, ut ipse voluerit esse subscum unus, qui est cum Patre unus, xii, 408. Christus aliter est unum cum Patre, aliter unum nobiscum, xii, 225. Qui non designatus est assumere nos in se, nec designatus est transfigurare nos in se et loqui verbis nostris, vti, 390. Nobiscum est in terra divinitate, hominate, cum est in illo in coelo, fide, spe, charitate, vti, 347; xii, 44. Christus in membris hic parturit et dolet, vti, 482, 483. Christus capite in coelo residet, pedibus et corpore in terra laborat, x, 222, 322, 323, 329, 347; xii, 407, 408. Christus loquitur de coelo, quando ejus membra elevarunt in terra, xvii, 387. Christus solet in se membra quorundam transferre personam, xii, 416. Ex persona membrorum est, quod dicit se defecisse a sperando in Deum, ix, 318, 319. Dicitur accipere in membris, nisi que dona membra ejus recipient, nisi que dona membra ejus recipient, *ibid.* 280. Christus totus hereditatem

Patris accepturus est, nondum accepit, xvii, 308. In Christo passi sumus, et patitur ipse in nobis; in illo resurreximus, et ipse resurgit in nobis, ix, 432, 433. Prophetia de Christo capite, nobis ejus membris aptata, xxi, 205. Nunc in persona membrorum suorum, nunc in persona propria loquitur Christus apud Prophetas, vii, 433, 434; viii, 457, 488. Christus semper origo, radix, caput Christiani, xxxi, 461, 462, 463; xxxii, 5, 188, 486, 487, 301. Christiani creator et caput Christus, xxxii, 507, 508. Christus ex nobis omnibus tanquam membris corpus sibi facit, xxvii, 190, 191. Non solum Christiani, sed Christus facti sumus, xv, 230.

Christi membra quomodo efficiuntur, xx, 382. Ad Christum non omnes trahuntur, sed quibus auferunt velamen, xxix, 446. Non transit quisque in corpus Christi, nisi carnalibus expoliatus fuerit indumentis, xvi, 287. Christus ab eo non potest intelligi, qui per Apostolica et Prophetica visera lactis alimentata contemperit, xxvii, 336. Nemo fit membrum Christi, nisi aut baptismate in Christo, aut morte pro Christo, xxxiv, 293. Quinam pertinent ad corpus mysticum Christi, et qui non pertinent, xi, 319. Venire ad Christum, quid, xxxv, 472. Venire ad Christum, credere est, xxxiv, 409. Ad illum qui ubique est, amando venitur, xix, 432. Crede, et venis, ama, et traheris, *ibid.* Christus fide concipiendus, operibus edendus, xx, 30. Christum suscipiendi triplex ratio, xviii, 237. Fides incarnationis Filii Dei, xxxv, 494.

Christus fidei Catholicæ proprium fundamentum, xxvii, 97. Fides in Christum necessaria ad salutem, xxxiv, 470, 471, 474. *Vide Fides.* Nemo ad spiritalem Jerusalem unquam pertinuit, nisi qui Christus revelatus est, iii, 513. Christus per fidem tenetur, xvi, 50. Christo credendum esse docent omnes, etiam hæretici, xvii, 36. Credere in Christum donum Dei est, xxxvi, 73. Nemo venit ad Christum nisi qui datum fuerit, et datur hoc prædistanti, *ibid.* 138, 139. Christi notitia donum Dei, concessum quibus voluit et quando voluit, ii, 813.

Christi cognitio et adoratio ex gratia ipsius, vi, 302. Christi cognitio eminet non erit, nisi in altera vita, xxxv, 26. Christum non Apostoli omnes videbant, ex Ambrosio, xi, 432, 433, 432. Qui cognovit que sit latitudo, longitudo et altitudo, et profundum, et supereminentem scientiam charitatem Christi, vidit et Christum, vidit et Patrem, ex Ambrosio, *ibid.* 422.

Christi fidei eliam antiqui justi munera præcesserunt adventum incarnationis Christi, ix, 122. Christi antiqui Patres appellati etiam antequam esset unctio, forsitan quia jam Christiani, xi, 195.

Christus nomine tenus est apud hæreticos, xxvi, 97. De Christo et Judeis in Christum credituris prophetia est, promissio Moysi facta de visione Dei, vi, 302, 303, 304, 305, 306. Prophetia de benedictione quam Christus daturus erat populo novo, *ibid.* 330. Christi prædicatione in omnibus gentibus est Jacob benedictio, iii, 351. Quod in Christum mundus credidit, virtutis fuit divine, non persuasionis humane, iv, 240, 241. Christi justitia non crediturum prodesse non potest, xxxvii, 390. Nemo potest esse justus quoad fuerit ab unitate corporis Christi separatus, xi, 472, 473, 475. Christus unitate gaudet, xxvii, 190, 191.

Christi corporis unitas nostro sacrificio commendatur, xi, 521. Sanctorum aggregatio ad Christum, perfecta statura Christi, vii, 388. Christi ossa, cor, venter et lingua allegorice, *ibid.* 292, 293. Christi cor, Scriptura facta, vii, 292; xi, 33. Lingua, predicatoris Evangelii, xi, 36. Vestimenta, sacramenta ejus, vii, 298. Apostoli, xxvii, 356. Ecclesie, *ibid.* 362. Christi vestis in monte fulgens sicut nix, quid significabat, xiii, 35. Vestis inconsultis, charitas quo dividi non potest, xviii, 356.

Christus sponsus et sponsa, pulcher et fortis, xxv, 308. Christus sponsus, vi, 615; viii, 20, 283. Christum cum audis, noli sponsum a sponsa separare, viii, 20. Christus et Ecclesia, unum corpus, xxxvi, 418. Christi et Ecclesie aliquando una persona intinatur, v, 37,

28. Christus et Ecclesia verum semen Abrahæ, vi, 357. Christi corpus et sponsa Ecclesia. *Vide Ecclesia.* Christus sponsus et sponsa, xi, 26. Sponsus in capite, sponsa in corpore, xviii, 494. Christus Patrem et matrem reliquit ut adhereret uxori, xxviii, 320, 321. Quomodo, viii, 294, 295; xi, 24, 25; xviii, 493. Quod Christus Patrem et matrem reliquerit et adhererit uxori suæ, pulchre intellectum, xxvii, 482, 483.

Christus sponsam suam amavit dum adhuc esset fœda, viii, 284. Christus peccatores amat ut non semper sint peccatores, xix, 488. Christus nihil nisi Deum in nobis dilexit, vii, 104. Sponse ad Christum affectus, xxx, 186. Christi sponsa verba ut intelligenda, xxx, 187. Christus amandus, xix, 121. Amare omnia diligendus, vii, 378. Christum pii amant gratis, impii gratis oderunt, xi, 258. Christum qui amat debent odisse quod odit, x, 464. Christum in fundamento habere quid sit, xvii, 142; xxxviii, 229. Christum in fundamento habere, est nihil ei preponere, iv, 243. Christus crucifixus cum amatur, charitas amatur, xii, 129. Amorem erga Christum Elias Judeos docebat, iv, 147. Christus vita cordium, xi, 53, 55.

Christi adventus primus et secundus, xv, 293, 423, 490; xv, 327, 413. 416. Venit Christus primo salvare, postea judicare, xv, 396, 398, 399. Christi adventus alter oculus, alter manifestus, xvii, 315, 322. Christi adventus ad iudicium, xxvi, 30. Christi adventus ad iudicium præmonstratur, xx, 377. Christus sic prædicatur crucifixus, humilitatus, iudicatus, ut veniat et excelsus, veniat vivus in virtute, veniat iudicaturus, x, 487. Christum iudicem de celo esse venturum non tam Veteri, quam Novo Testamento expressum est, iv, 148. Ubi legitur Deus ad iudicium est, eundem esse venturum, intelligendus est Christus, *ibid.* 132. Christus ut homo accepit potestatem iudicium faciendi, xv, 230; xxviii, 258. Christus secundum hoc quod filius hominis est, potestatem iudicium faciendi a Patre et a se ipso et a Spiritu sancto accepit, xxxix, 476. Totum orbem iudicabit, quia pro

toto pretium dedit, x, 442, 443. Christo omnes omnium ordinum rationem redditori sunt, xii, 306. *Vide Advetus.* Novissimus Christi adventus, qualis, xxi, 32.

Christus qualis veniet, xxvii, 61, 85. Visibilis forma iudex veniet, xx, 438. Christus iudex futurus in forma servi, xxx, 94, 95. Christus in forma hominis ad iudicandum veniet, x, 507; xxxix, 673. Christus ut homo homines iudicabit, xv, 209, 204. In Christo iudicante forma servi videbitur, occulta erit forma Dei, xv, 208; xxviii, 258. Impii videbunt Christum in forma servi, iusti in forma Dei, xxxix, 446. Christum cum iudicabat, docebat, ut iudicaret quos docerat, vii, 408. Christum cum potestate magna iudicaturus, quia cum magna humilitatis iudicabit, viii, 142. In iudicio presentabitur velut ignis ad ponam impiorum, lumenque iustorum, ix, 263. Christus defensor penitentis, et peitor venis confitentis, et iudex innocens, *ibid.* 254. Quinam sunt vivi et mortui que iudicaturus est, xxvi, 30. Christus modo tacet iudicio, sed non tacet præcepto, xv, 430. Nunc silet vindicando, non silet a monendo, viii, 408.

Christus ut iudex non metuetudus, quia advocatus, viii, 408. Christi adventum non solum spectari expectare, sed etiam desiderare debemus, xxi, 4. De Christi Domini expectando et desiderando adventu, xviii, 396; xxi, 32. De secundo eius adventu dicitur: VENIET DESIDERATUS CUNCTIS GENTIBUS, xviii, 400. Christiano turpe est adventum Christi non desiderare, xxi, 412. Christiano amantem sola pena est esse sine ipso, xix, 487. Christi adventus quandam sicut futurus, sciri non potest, xii, 105, 107, 408, 409. Discipulorum inquisitio de tempore futuri adventus Christi, xv, 378, 379. Christi responsum de suo adventu, *ibid.* 380.

Christus non est agnitus a Judeis, vii, 514. In carne cur Deus non agnitus, xvi, 496, 497. Caro Christi, nubes quæ lumen mundi temperatur, non obscuretur, xv, 377. Christus non est agnitus a Judeis, quia gravata super eos erat manus Domini, xxi, 311. Christus solum Judei non agnoscent in Scripturis, prop-

ter quae facta sunt Scripturae, *ibid.* 291.

Samson leonem trucidans figura Christi, *xxiii*, 137. Christus agnus et leo, *ibid.* 152. Mors Christi spes nostra, *ibid.* 154. Christus, qui voluit, mortuus est, *ibid.* 156.

Christi generatio inenarrabilis et invisibilis, *xxiii*, 57, 91. Christus de stirpe David, *ibid.* 62. Christi nativitas immaculata, *ibid.* Christus Dei Filius, *ibid.* 63. Nativitas Christi omnibus hominibus asserta, *ibid.* 100, 120, 127; *xxvii*, 430. Christus ad erigendum genus humanum venit, *xxiii*, 121. Christus ad salvandum nos de coelo venit, *ibid.* 123. Christus Judaeis et Gentibus fuit revelatus, *ibid.* 130.

Gratia Christi morientis, resurgentis et in caelum ascendantis, *xxvii*, 439, 439. Impletis tristitia Sepulchris, et Judaeis custodiendis, Christus resurrexit, *ibid.* 441. Christus a Judaeis apprehensus, spinis coronatus et ut rex illusus, spatibus pollutus, cussus et crucifixus, ad inferos descendens et resurgens, *ibid.* 219, 223. Crux Christi non fuerunt fracta, *ibid.* 183. Christus in resurrectione, mortis et diaboli victor, *ibid.* 184. Oracula vetera a Christo impleta, *ibid.* 211. Sol Christus oriente obtenebratus est, *ibid.* Christus in coelum ascendens non deserit homines, *ibid.* 227.

Christum venturum credunt Judaei, sed non mortuum, *xi*, 417. Bonae operum parvitas in Christo expectantibus Judaeis, *xi*, 22. Christum jam venisse convincunt Judaei, et fide Gentium, et ita quae in ipsa Judaeorum gente facta sunt, *xxviii*, 453, 454. Christum esse Messiam probatur contra Judaeos, *xxviii*, 487. De ipsa civitate ubi illum occiderunt, omnes expulsi sunt, *ibid.* 498. De Christi adventu quantum distat inter predicationem Angolorum et confessionem demoniorum, tantum inter antecritam Prophetarum et curiositatem sacrilegorum, *xxviii*, 375. Haeretici in hoc conveniunt, ut negent Christum in carne venisse, *xix*, 556. Christus in carne venisse dubitare, malis Catholicis aequae ac haereticis commune est, *ibid.* 563. Christi adventum quantum credentibus salutaris tantum non creden-

tibus exitiabilis factus est, *xvi*, 228.

Christus quare venerit, et quid profuerit generi humano, explicatur contra Paganorum quereles, *xii*, 272. Christi adventus praestita nobis beneficia, *xix*, 890. Christi Filii Dei incarnatio, grati quam maxima est, *xx*, 388. Christi incarnatio purgationis nostrae principium, *xi*, 492. Christus suscepti duo mala nostra, ut daret duo bona sua, *xx*, 478. Communiavit nobiscum mala nostra, nobis datus homo suus, *xx*, 44; *xxi*, 392. Christus diabolum allevigavit sacramento incarnationis suae, *ix*, 276. Verbum incarnatum, collyrium, *xvi*, 381, 380. Christus quomodo non missus nisi ad Israelitas, *xviii*, 351. Christum Filium suum Deus misit propter praeceptos et praedestinos, vocandos, justificandos, glorificandos, *xx*, 919. Christi bona opera solis praedestinati ad aeternam salutem profuerunt, *x*, 241. Dati Christo, qui intelliguntur, *xxvii*, 24. Quo sensu dictum est, *In Christo omnes vivificabantur*, *xii*, 148, 149. Modus liberandi hominem Filii Dei incarnatione ac passione quam conveniens, *xxvii*, 189, 190.

Christus unus mediator Dei et hominum, *ii*, 433, 436; *vii*, 366; *x*, 316; *xii*, 330; *xviii*, 66, 384, 491; *xx*, 567, 568; *xxi*, 409; *xxi*, 462. Christus Verbum apud Deum caro apud nos, Verbum caro inter Deum et nos, *v*, 428. *Pf. de Verbo*. Ipse mediator arbitri, qui nisi veniret, misericordiae perierat *iter*, *ii*, 474, 175. Christus Jesus unus est mediator Dei et hominum, tam in Veteri quam in Novo Testamento, *xxviii*, 174, 173, 174. Praeter Christum mediatores alii non querendi, *ii*, 437. Quomodo Christus mediator effectus, *ibid.* 493. Ad hanc meditationem quid respiciunt, *ibid.* 435, 436, 441. Christus per quid mediator, *xxviii*, 176. Christus mediator non quia Deus, sed quia homo, *ii*, 437; *x*, 175; *xvi*, 204. Christus ut homo, redemptor, mediator, caput Ecclesiae, etc., *xvi*, 442. Christus in quantum homo, in quantum mediator; in quantum verbum Verbum, non medius, quia aequalis Deo, *xxv*, 283. Verus est mediator mortuus cum hominibus, justus cum Deo, *ibid.*

Christus via, veritas et vita, *iv*, 447; *xv*, 246; *xvi*, 452. Christus veritas, etiam non veritate annuntiaripotest, *v*, 405. Christus manens apud Patrem, veritas et vita, induens se carnem, factus est via, *xv*, 381. Christus via nostra, *xxvii*, 127. Unica ad salutem via, *xxvii*, 164; *xx*, 480. Christi incarnatio via universalis animae liberandae, *ii*, 543. Sola via multissima ad Deum, *iii*, 6. Christus factus est nobis via, *iv*, 430; *v*, 286. Via quo imus, *xvii*, 218. Christus via, ut in illo ambulantes secure gradiamur, *ix*, 290; *x*, 277. Christus via nobis factus viam in coelum, *xxv*, 534. Christus viam et stratum magnam se ipsum fecit, per quam ducit ad patriam, *xvii*, 262. Christus ad patriam via, ad vitam, ad veritatem, *xix*, 53, 205, 206, 207, 210, 463; *xxi*, 89. Christus *dux*, via et patria, deducit nos tanquam dux, et in se ducit tanquam via, et ad se perducit tanquam patria, *x*, 410. Christus rex civitatis ad quam tendimus, ipse se fecit viam ut ad civitatem perveniremus, *x*, 213; *xii*, 61. Christus de forma servi stravit viam, *de forma Dei condidit patriam*, *xxvii*, 494, 497. Ipse est patria, quo imus; ipse via, quo imus, *ibid.* 498; *xix*, 58. Christus per carnem sibi et nobis via fuit qua rediremus, *xvi*, 154. Per Christum imus ad Christum et ad Patrem, *ibid.* 153. Per hominem Christum, tendis ad Deum Christum, *xx*, 355. Christi humanitas ad divinitatem, *ix*, 465; *xx*, 374. Christus factus particeps humanitatis nostrae, compendium praebuit participandae divinitatis suae, *ii*, 437. Christus donando peccata via aperuit ad patriam, *iv*, 430. Non est salutis via sine participatione corporis et sanguinis Christi, *xi*, 480. In Christo ut est via non inhaerendum, *iv*, 427, 448. Christus et noster est, et Patris, *xii*, 208. Christus frater noster, *viii*, 374. Christus proximus noster, *iv*, 148, 443, 444; *xix*, 465. longinquus et proximus, *xix*, 465. Christus mediator, non inter Patrem et homines, sed inter Deum et homines, *vii*, 366. Christus componit inter nos et Deum, nostram voluntatem corrigens ad justitiam, illius sententiam flecens ad misericordiam, *xii*, 175. Inter Deum

Trinitatem et hominum infirmitatem et iniquitatem, mediator factus est homo non iniquus, sed tamen infirmus; ut ex eo quod non iniquus, jumperet te Deo; et ex eo quod infirmus, propinquaret, *vii*, 366.

Christi mediatoris gratia commendantur, *xvii*, 202, 203, 204. Mediatoris Christi necessaria fuit, *x*, 316; *xii*, 230, 231; *xiii*, 398. Nemo hic sic natus est, ut Christo medico non equalis, *xv*, 18. Christi mediatoris beneficio omnes egent, *Adm.*, sic nemo vificatur nisi in Christo, *ibid.* 316. Christus quia gratia ab initio bonus, eadem alii ex malis boni, *xxxvii*, 308, 341. Pelagianum verbum, non grati mortuum esse Christum, sed ut facilius justificetur, *xxxvii*, 451. Christum ad id nobis necessarium fuisse putavit Pelagus ut dicamus quemadmodum vivere debeamus, *xxxviii*, 518. Pelagiani doctrina tantum et exempli magistrum in Christo agnovimus, *xxxv*, 189. Crux Christi quantum evocatur, *xxxviii*, 487, 488, 490, 503, 518.

Christus medicus noster, *xvii*, 413; *xvii*, 377; *xix*, 105; *xxi*, 33. magnus medicus, *xix*, 484. De sanguine suo, insano interfectori medicamentum fecit, *ibid.* 481, 486. Christus Samaritanis homini saeculato subveniens, *ibid.* 465. Christus medicus quomodo nos parvitas quae peccatum prior agro bibit, *xviii*, 448; *xix*, 211. Christus in Filio Dei incarnato medicum est omnibus consulens, *xxvi*, 191. Christus sanitas nostra, *viii*, 363. Christus in Paulo ostendit magnitudinem artis suae, *xii*, 174. Morsus necessarium latenter Pelagiani, sed non ut a diaboli potestate liberaretur, *xxxvii*, 405. Medicum Christum is necessarium dicunt, ut devitent invidiam, *xxxvii*, 408, 409. Christus etiam pro parvulis mortuus est, *xxxvii*, 287. Christus, *xxxi*, 381. Christum et pro parvulis mortuum fatetur Julianus Pelagianus, *xxxvii*, 279.

Christus Redemptor noster, *xix*, 120. Christus salutare Dei, *vi*, 556; *viii*,

17, 20; xi, 542; xix, 394; xx, 437; xxx, 343, 364. Christus veritas et salutare Dei, viii, 20. Christus spes nostra, xi, 112. Christus unicus salvator, xx, 413. In Christo est salus omnium gentium, viii, 86. Nemo liber a vellebris trucidatoris, nisi gratia Salvatoris, xxxix, 261; xi, 527; xli, 19, 20, 24, 64, 65. Christus liberator, xxvii, 561. Superavit diabolum lege iustitie sine crimine occisus, sine libidine natus, *ibid.* 378. Christi sanguis pretium nostrum, quod libelatur et erogatur Augustinus, xxv, 284. Non aliquis ei refundit innocentem sanguinem, non ei restituit pretium quo nos emit ut nos auferat ei, xxv, 224. Christum ipse parvulus noluit esse Jesum Pelagiani, xxxvi, 408. Christus quatenus reparat que ab Adam fuerunt elisa, *ibid.* 378. Quomodo omnia in ipso instantur et pacificantur, xxvii, 137. Christus pro Angelis non est mortuus, *ibid.* Christus in forma Dei et in forma servi Dominus est Angelorum, v, 327, 328.

Christus Salvator, iudex et advocatus, xx, 113; xxi, 34. Christus advocatus tantum pro his qui in eum credunt, xxvii, 85. Ita Christus se Patri exhibere voluit precatorem, ut memisset nostrum se esse doctorem, xvi, 310, 311.

Christus propheta Prophetarum, xxvii, 501, 502. Christus propheta et dominus Prophetarum, xv, 277.

Christus magister verus, xxvii, 422. Christus vere magister bonus quia Deus, xxv, 384. Christus bonus magister, docens quod expedit scire, xx, 380, 381. Christus magister qui sciebat et docere quod proderat, et non docere quod obest, viii, 57. Christus magister omnium, xix, 148. Christus conciliator mundi, xix, 404. Christus magister in celo, non hominum tantum, sed Angelorum, xv, 88, 89. Cathedram habet in celo, xxvii, 422. Iustus docet, xv, 424. Schola ipsius in terra corpus ipsius, xxvii, 422. Christi facta etiam sunt signa, xvi, 28. et genera sunt locutionum, xv, 89. In omnibus que fecit Dominus, admoet nos quemadmodum hic vivamus, xxvii, 326. Christus etiam factus loquitur, xx, 300. Christi temporalibus gestis instrumitur ad vitam aeternam, xxi, 421. Verbum Dei

parum erat si loquendo preciperet, nisi et faciendo praeiret, xxv, 230. Toti vita Christi disciplina morum fuit, qua edoceatur que appetenda, que fugienda, xv, 241. Christus dicitis, factis, moribus, vita, descensu, ascensu clamat ut redeamus ad cor, et inveniamus eum, xxv, 78, 79. Docuit nos et factis potestatem suam, et humilitate clementiam, et praeceptione naturam, i, 195, 196. In Christo crucifixio multa homines docuit, xxvii, 57, 58. Quam nos docet Christus, i, 193. Christus docens quia se discit vult, xix, 406. Christus mandatum Patris, xix, 202. Christi praecepta quam nulla, ii, 87, 88. Christus praecepta dedit pro moribus optimis contra perditos mores, *ibid.* 102.

Christus magister humilitatis, xvii, 422. doctor humilitatis, xxvi, 309, 311, 312, 314. Infirmatis Christi, magistra humilitatis, xxv, 164. Christi humilitas, medicina superbiae nostrae, xix, 53, 57. Christus charitate et humilitate duplicem hominis morbum sanavit, xxv, 483. Christi humilitas summum medicamentum et ultimum sacramentum, xxv, 398, 389. Magna est misericordia humilis homo, sed major misericordia humilis Deus, xxv, 483. Christus Novum Testamentum sempiternae hereditatis manifestans, terrena contemneret exemplo docuit, xvi, 531, 532. Christi cathedram figurabat cathedra Moysi, xxxix, 277.

Christo quae vivas, non sibi, xi, 59. Christo suscitator semen tantum quisquis spiritaliter natus est, xxxvii, 304. Christi paupertas saturatur, qui non tantum bona temporalia contemnit, sed et mala sustinet, xi, 58. Christus contemnitur in se et membris, ab his qui tantum quae contempnit, vii, 423. Christi tanta charitas fuit, ut voluit habere coheredes, viii, 402. Christus ipse futurus possessio nostra, xxi, 107.

Christus habet repulcambum suam, xxi, 516. Christus nos modo desuper gubernat, xii, 285. Christi regnum aliter et aliter dicitur, xxxviii, 104, 107, 108. Christi regnum per omnes gentes quomodo propagatum, viii, 296. Pagani dicebantur nonna Christi tantum per CCLXV annos duraturum, viii, 216. In nomine Christi diabolus vincitur, ii,

490. Christi nomine fiunt, quaecumque prodigia fiunt, xxi, 132, 147.

Christi auctoritas, iii, 478, 485, 486, 488. Christus etiam ab his qui in ipsum non credebant, laudatus, xi, 131. Christum tanquam maxime sapientem Pagani honorant, Deum negant, xxi, 530. Christus blasphemare Pagani a diis suis prohibuit suum, xxi, 381, 382. Christo impenditur incommoda presentia impant, qui colere non sinuntur, ii, 160, 162, 163. Christo quaedam quatenus Deus est, quaedam quatenus est homo, conveniunt, xi, 513. Multa de illo in Scripturis secundum formam Dei dicuntur, multa secundum formam servi, xli, 331. Qua non confundenda, *ibid.* 393. Christus Patrem majorem se esse dicit quatenus formam servum accepit, xi, 376. Non facile invenitur Patrem a Christo appellatum fuisse Dominum, vi, 144. Filius ideo totum dat, xi, 448. Christus cur assidue se dicat filium hominis, *ibid.* 200. Se filium hominis dicit in Evangelio, ut distinguit se ab Adam, qui homo est, non filius hominis, xi, 29. Christi divinitas ab humanitate non separanda, sive Filius Dei appellatur, sive filius hominis, *ibid.* 135. Christus *παρτωτος* dicitur, non *παρτωτος*, vi, 502, 503. Motus exteriores Christi non perturbati animi signa sunt, sed docentis magistri, xxvii, 420. Christus quod de se tuis testimonium quomodo verum, xxvii, 428. Christus multa potuit que noluit: et hoc melius est quod voluit, xxxix, 140, 149, 150. Christus majora opera dignatus est facere per Discipulos, quam per se, xlii, 107. Christus oculis corporis non vidit Patrem, xxxix, 169, xli, 801.

Christi ad Adamum comparatio, xv, 420; xv, 48. De primo homine et de Christo intelligitur primus et novissimus Adam, vel de unoquoque homine diversimode considerato, xli, 139. Christus et secundus Adam, et secundus Adam, xli, 139. Christus et secundus Adam, xli, 139. Christus et secundus Adam, xli, 139. Christus et secundus Adam, xli, 139.

Christus cur secundu Adam homo dicitur, xxxvii, 484. Adam quomodo Christi forma, xii, 260. Christus e contrario forma Adami, xxxvii, 503. Ab Adam homines, a Christo filii hominum dicuntur in Scriptura, non tamen ubique, xi, 24, 25.

Christus vult, ovnis, leo, agnus, pater, lapis unguis dicitur per similitudinem,

xvii, 195. Nomen quod Christo convenit secundum proprietatem. Verbum in principio, xv, 511; xvi, 9. Christus dicitur Agnus, xxvii, 186; xx, 361, 362. Angelus immaculatus, quomodo, ix, 177. Angelus magni consilii, vii, 531; xvii, 217; xix, 63. Angelus et dominus Angelorum, xv, 277. Christus aquila, viii, 108. Christus ariste cornibus taurus, ariste, hircus in figuris eliquorum divinarum dicitur est, xxvii, 469. Christus botrus, *ibid.* 342. botrus vult pressus in torculari, viii, 183; viii, 545. brachium Dei, viii, 267; xi, 400; xiv, 331. Christus est magnus ac parvulus, xi, 547, 548. Cibus mentis reficiens nec deficiens, xvii, 409; xx, 21, 26. Cibus est qui esurientes satiat et integer manet, xvii, 409. Christus homo de celo coelestis, xxi, 432.

Christus David appellatur: quare, xxxviii, 230. David dicitur Christus, quia est ex semine David, xxi, 447. Christus filius et Dominus David, *ibid.* Christus nomine David figuratus est, viii, 540, 541; ix, 6, 7. Christus Deus deorum, viii, 401. dies nostrus, xix, 463. dies de die, xx, 449, 473. dies cuius Apostoli duodecim horae fulgentes, viii, 548. Christus doctrina Patris, xv, 333. Christus homo Dominicus, viii, 113, 133, 178, 184, 192.

Christus Emmanuel, v, 428. Christus per favum designatus, xi, 372. Christus huius nostrar, huius perficiens, non interfectus, xvi, 96, 97. Christus filius legis non quia consumit, sed quia perficit, iii, 215; vii, 132; viii, 317, 509; ix, 6; xii, 336. Christus firmamentum, ix, 429. Christus fons vult omnes sive ante incarnationem premissi, sive ab incarnato missi acciperent, x, 331. ad Legem et Prophetas pertinent, xi, 481. Christus galline comparatur, xi, 300, 301; viii, 336, 336; ix, 66. Christus gis figuratum, x, 241. Christus granum morificandum et multiplicandum, viii, 53. granum quod cecidit in terram in passione, ix, 403. granum morte multiplicatum, xxi, 74. Quia ratione Christus *262*; dicitur, iii, 464, 465.

nia, nihil mutasse Christianos de moribus gentium, refellitur, xxxix, 58. Christiani Catholici a Fausti calumnias vindicantur, xxviii, 470.

Christianus crimen habere non debet, xv, 455. Christianorum habitus et mores, iv, 48. Christianorum et Christianarum versus ornatus non tantum nullus fucus neque, verum ne auti quidem vestigie pompæ, sed mores boni sunt, xlii, 363, 364. Eorum affectus erga res creatas et ipsum Deum, xxv, 519. Vitæ Christianæ ordo, xxv, 407, 408. De Christiana professione non sibi blandendum, nisi et opera sequantur, x, 418. Christianorum est imitari Christum, xxvii, 197. Christi sanctitatem quatenus exprimit Christiani, xxxi, 452, 453. Christiana vita cruci Christi, sepulture, resurrectioni configuranda, xxvi, 432.

Christianus, quia Christianus est, aliquid plus passurus est in hoc sæculo, xxvii, 14, 12. Christianus frustra est, qui non est in eæ sorte propter quam passus est Christus, vii, 299. Si putas te non habere tribulationes, nondum cepisti esse Christianus, viii, 545. Christianorum adversus tyrannorum minus, fortitudo, xi, 835, 536. Christianus exemplo Christi, in tribulatione fortis effectus est, viii, 545, 359. Christiani martyrium pro Christo, finis optimus, xxxvii, 408. Christianus quando non potest occidi, agitur ut exonoratur, ix, 424. Christiani patienter ferant injurias ad instructionem aliorum, xxxix, 536. Christiani firmis, xviii, 14. Christianus similis debet esse quadrato lapidi, x, 219. Christianorum sub patrone Christo securitas, xviii, 571. Christiani qui pro patria onesti agere debeant, discunt ex eo quod Romani fecerunt pro terra, ii, 247, 248, 252.

Christianus gratis persecuti sunt reges terreni, xi, 585. Christianum nomen Gentiles perdere non poterunt, xxxi, 438. Christianum nomen, mortuo Christo, pro Martyrum passiones disseminatum, viii, 216. Christianorum pugna modo non sunt cum tyrannis, sed cum diabolo, non sunt cum carne, xii, 438. Christianum describit Apostolus, non Judæum adluc sub. Leges positum, xxxv, 223, 233. Christiano mundus inimicus est, viii,

544. Christianorum vita in hoc mundo similis arboribus quæ per hyemem videtur mortuæ, xv, 332.

Christianorum opes, ii, 19. Qui Christiani sunt, prosus pauperes sunt, ix, 329. Christiani damnis turbari non debent, xli, 362. Christiani cor augitur, non ob damnum, sed quia nondum cum Christo vivit, xii, 45. Christianus fieri volens propter commodum temporalem, redarguitur, xxv, 518. Christianus non ad hoc factus est, ut in sæculo isto floreret, x, 389. Qui Christianus est ut abundet temporalibus, deficit ubi ista deficient, xii, 462. Christianus qui vult fieri ob felicitatem terrenam, adhuc in tenebris perseverat, xii, 414. Christianus nondum est, qui non ad Dei promissa de futuro sæculo attendit, xvii, 240. Christiani Deo spe carnalis mercedis servientes, ad Vetus Testamentum pertinent, *ibid.* 167. Christianorum est pati mala temporalia, et sperare bona sempiterna, xxxi, 9, 10. Christianus ad presentem temporis bona non esse factos, xxx, 86. Christiani sumus, non propter temporalia, sed propter æternam vitam sempiternam, x, 29. Christianus vere est, qui religionem proficitur propter futuram requiem, xxx, 519. Propter vitam æternam vitam Christiani sunt, ii, 298.

Christianus est, qui hic peregrinum se esse cognoscit, xviii, 614. Christiani bonis terrenis tanquam peregrini utuntur, nec capiuntur; malis autem probantur, ut emendantur, ii, 51. Christiano tria commendantur, continentia; iustitia; spes præmii æterni, xviii, 558. Christiano de resurrectione dubitare non licet, xxx, 419. Christianorum propria est fides resurrectionis, xx, 498. Christianum cor, facile ardens similitudine, oculum semper petere debere ostendit, *ibid.* 207. Christiani boni vitam sanctam desiderium est, xvi, 408. Qui transit ad Christum, transit a timore ad amorem, xviii, 437. Christiano amanti lex non est per se, sed decus, non tormentum, sed ornamentum, *ibid.* 449. Christianus es, audi Christum; servus es, audi Dominum; filius es, audi patrem, vii, 274. Christianæ animæ pascua, xxi, 477,

478. Christianus homo quomodo decoratur in cibo panis, xviii, 490.

Christianorum perfectorum vita laudatur, xxvii, 533. Christianorum in civitate simul viventium vita et mores, *ibid.* 537, 538. Dimittere patrem aut matrem, aut uxorem, quandonam tenetur Christianus, xii, 268, 269.

Christiani sunt sacerdotes, iv, 97. Christianorum sacrificium, ii, 463.

Christianorum omnium una republica est, xxvi, 558. Christiani ad unitatem revocantur, xvii, 490, 491, 493, 496, 497. Eo ipso quod accepti nomen Christi, sacramento quodam natus es in visceribus Ecclesie, ix, 32. Christianorum non animæ, sed anima una, unica illa Christi, xli, 356. Christiani omnes unus homo, xi, 60, 94; xii, 50, 106. Omnes in Christo et Christi et Christus sumus, vii, 338; xii, 124. Christianus in alio Christiano faciente miracula, quomodo et ipse facit, xii, 472, 473. In Christianis adhuc carnalibus morientibus spiritus percipit quiddam deest, quia ab unitate corporis Christi non recesserunt, xx, 327. Christiani boni a tepiditate prohibiti ne deuantur quasi auctoritate turbantur, xviii, 453, 456.

Christiani quidam nomine, opere vacui, xxi, 337, 338. Inter Christianos hujus mundi dilectores, et contemptores discernunt, xxxix, 452. Semi-Christiani, xviii, 214. Christiani mali, xxxv, 541, 547. Christiani falsi, iv, 94. Christiani ficti et mali non computandi in membris Christi, *ibid.* 214, 212. Christiani fieri et mali, mysterium iniquitatis, *ibid.* 416. Christiani bonos mores non habentes, et Dei dicuntur, et non Dei; Dei, propter ipsius sacramenta; non Dei, propter proprium vitium, xvii, 357. Christiani mali portant sanctum nomen ad penam suam, xviii, 256. Christiani mali injuriam Christo faciunt, xvi, 51, 52. Implent ecclesiam per dies festos Christianorum, qui implent et theatra per dies solemnes Paganorum, xxv, 541. Christiani per Paganos, Judæos, hereticos, et maxime malos Christianos insipientes tentationes, *ibid.* 540, 547. Ut olim Paganorum, sic nunc malorum Christianorum insultationes insidiantur virtutibus iustorum, x, 302. Christiani mali

tanto sunt nocentiores, quanto interioris inimici, xxvi, 47. Christiani mali pejus vivunt quam Judæi et Pagani: hi comparantur ligno sylvatico, illi sarmento percisso, vii, 410. Christiani nomen tantum, feræ calami dicuntur, ix, 300. Multi qui volunt fieri Christiani, offendunt malis Christianorum moribus, vii, 414. Eæ Ecclesiam Christianorum moribus non spernenda, *ibid.* xxxvii, 541. De pravus multorum Christianorum moribus perturbati non debet qui in Ecclesiam congregatur, xxviii, 375, 376. Christiani boni et mali hic simul confunduntur, quare, vii, 421. Amborum oppositi mores, iv, 327. Mali, ut palea tolerantur, *ibid.* 327. nec ab Ecclesia prædicantur, xxvii, 544. Christiani boni ad tolerandos malos excitantur, xvii, 329. Christiani mali provocantur ad vitæ mutationem, *ibid.* Maledicti in malos Christianos, cadunt in omnes Christianos, viii, 434, 432. Christiani plures super numerum sunt, quomodo, viii, 494, 495. Christiani boni in comparatione multitudinis malorum pauci sunt; per se autem considerati, multi sunt, xxviii, 376. Christianis Pagani nil valent obicere nisi disensionem Christianorum, xviii, 73, 74. Maxima calumnia est, si Christianis exprobretur quod mortuum colant, xi, 512. Christiani nullum mortuorum colunt, xviii, 293, 294. Christianos accusavit Porphyrius quod demones venerantur, iv, 58, 59. Mala que per quosdam imperatores Christianis imperio Romano accidunt, immerito in doctrinam Christianam rejiciuntur, xxxix, 530. Christiani turbabant Paganos Romani mala omnia que patiebantur, ii, 63, 164. Refelluntur, *ibid.* Christiani satagni, etiam Paganis testimonio, et diuturnitatem calumnias afflicti non sentiant, xxxix, 282, 283, 287. Christianus nec viluperat Seneca, nec laudat, ii, 302. Christiani temporibus Juliani lege data prohibiti sunt docere literaturam et oratoriam, xxv, 178. Christianus nec falsa philosophiæ iura loquatur secundo, nec falsæ religionis superstitione terretur debet, v, 489. Christianus de rebus naturalibus quod secundum Christianam litteras loquens, nihil temere afir-

met eorum infidelibus, v, 184, 185, 194. Christiani nominis inimicorum mirabilis conversio, xxi, 518. Christiani nominis inimici partim crederentur, partim perirent, pauci tamen remanserant, xxi, 206.

Christiani, sunt Israelite et filii Abraham, xii, 85, 86, 87, 88. Non carnaliter, sed spiritaliter sunt Judai et Israelite, *ibid.* 83, 84, 85. Christiani, licet spiritaliter Judai sint et Israelite, non tamen debent hanc nomina sibi imponere, *ibid.* 85, 88, 89. Christianus apud Judaeos dicebatur, *ibid.* 90. Christianos non oportet Judaeizare, *ibid.* 78. Christiani in celebratione Pasche observant ut occurrat sabbatum, xxxviii, 506. Nec tamen observant dies et annos, et menses et tempora, *ibid.* 503, 504. Ad solis et lune computationem, Pascha celebrant, *ibid.* Christiani, si possunt, non permittunt debent ut aliquid de area et torculari tollant ad sacrificia demoniorum: si quid vero ipsis incisus sublatum est, utuntur mundis reliquiis fructibus, *ibid.* 463. Christianis non fiet ulli re aliqua in honorem deorum, etiam si animo contentantur, *ibid.* 468. Non licet de templis, idolis, lucis qui convertuntur, in usus privatos quidquam usurpare, *ibid.* Christianos et justos non debere quemquam etiam malum occidere, Donatistae dicebant, *ibid.* 450. An aliqui licet Christiani ultimis tribus annis et mensibus sex, iv, 89.

CROCODILUS episcopus Dispolitane syndici Palæstinae, xxxv, 103, 120.

CHRYSIPPUS, i, 103; xxxii, 324, 322. Chrysippus nuxæ principibus Stoicorum, ii, 419, 420, 422. Quando cum illo disputaretur et Carneades elibero pergandum cor censebat, etc., xxxiii, 322. Chrysippa argumenta, xxxvii, 289.

CHRYSOSTOMUS Constantinopolitanus episcopus, xxxv, 106. In numero eruditiorum ac sanctorum excellentissimum secundum Julianum, *ibid.* 117. Cur de peccato originali non tam expresse locutus est, *ibid.* 108. Chrysostomi testimonia pro originali peccato, *ibid.* 103, 110. Chrysostomus Origines et veterum sententiam de Petro reprehensio a Paulo amplexus est, xxxix, 37.

CHRULIANI, xxxi, 447.

CIVIS interpretatur Silentium, vii, 165.

CIRALIANI, xxxii, 437.

CIBUS. Cibos manducando atque ructando purgari et mundari, Manicheorum deliramentum, xxviii, 265, 271. Non quod intrat coquinare hominem, sed quod exit, ad solas turbas dissiisse Christum calumnabat Adimantus, *ibid.* 273. Cibi nulli sunt immundi, xxxviii, 286. Cibi non pollutant, xxv, 265.

Cibus non perdidit Adamum, sed prohibitus cibis perdidit, xxxviii, 394. Non omne carnis genus quod cibo esse visum, manducare permisum, xxv, 265. Joannes locustis in escam cedentibus non fuit pollutus, *ibid.* Ciborum religio, xxxvii, 338. In ciborum delectu supersticiosiores fraterne admonendi, *ibid.* 539, 340. Alimenta mundis nominata sunt, sed in nullo est munda luxuria, xx, 79, 84, 85. Non immunda obsonia timenda, sed cupiditatis, xxv, 265. Non cibi genere, sed aviditate immoderata quisque culpandus est, iiii, 350. Cibi potius que parcimonia, xxxv, 216, 217. Temperantia cibi et potus in paradiso, qualis fuisset futura, *ibid.* 206.

Cibus et potum nominis gratia conservandæ salutis lex æterna admittit, xxxix, 45. Alimenta sumenda tanquam medicamenta, xxv, 265. Magnus ille est, qui in cibo non rapitur aliquantulum extra metas necessitatis, *ibid.* 206. Quod saluti utilis est, delectationis vitium est, *ibid.* 268. Cibus sine voluptate non sumitur, ut vivatur, iv, 5. Ciborum necessitas calamitas est, et delicia vocantur, xxv, 263. In cibo insidiatur laqueus concupiscentiæ, et adjungit sese tanquam pellicisq. periculosa jucunditas, *ibid.* Felicius esset sine ulla superbia illecebratos sanivitate cibum et potum percipere, xxxv, 266. Cibus qui in ventre jam non sapit, in memoria quasi sapit, xxv, 258. Cibi aviditas major in cûris, i, 47. Cibus corporis quomodo in Dei laudem sumendus, xxi, 497. De ciborum alsinetina non gloriantur, xxv, 264. Cibi pretiosi divitum infirmitati indulgentur: cibi viles et electi nihil amplius prestant, xxvii, 283. Cibus an ad corpus, an ad animam pertinet, i, 415, 416.

Cibus terrenus, et cibus celestis, xxvii, 483, 185. Cibus spiritalis unde prestantior corporali, xxi, 216, 217. Sus anime cibus proprius et sua famæ, i, 116. Cibus mentis, xxi, 91. Animus inde pascitur unde letatur, xxv, 401. Cibus noster, Deus: solus reficit, nec deficit, viii, 457. Non aliunde vivit homo, et aliunde vivit Angelus, xxi, 231. Cibo justitia pascitur visus, impius superbie, xi, 47. Cibus serpentis non vis, nulli esse terra, xxi, 479. Cibus colorum lux, xvii, 410. Cibus Ægyptius, xxv, 155.

CICERON vel cicicia genus virgultu, xxxix, 73.

CICATRIZ in Scriptura etiam solus coloris noster significat, vi, 63, 287. Cicatrix quondam currore dicitur, xxxiv, 40, 41.

CICERO, xxxix, 289, 290. Philosophus Academicus, ii, 207; xxxi, 36; xxxvii, 532. Vir eloquentissimus et verborum vigilantissimus appensor et mentor, xxix, 289. Ab ipso in Latina lingua Philosophia et inchoata est et perfecta, i, 23. Cicero nihil excellentius in Latina lingua, *ibid.* 340. Cicero laudatur, xxxix, 471. Cicero inopem se fuisse aî lingue Latine, ut minus apta rebus nomina imponeret quas sentiebat, i, 60. Eius linguam omnes mirantur, peccus non ita, xxv, 48. Apud ipsam civem solebant, i, 210. Eius oratio qua Roma servata fuit, barbara visa est, *ibid.* 210. Orationes Cicerois, quas Verrius vocant, nobilissimæ, *ibid.* 340.

Cicero eloquentium suam laudando, arrogantium non timet, xvii, 414. Cicerois dialogus qui nomen Hortensium, xxv, 50; xxx, 506; xxxi, 49, 35; xxxv, 299, 345. Cicero in Hortensio miseriam hominis vidit, causam non agnovit, xxxv, 306. Cicerois disputatio contra Anaximenes et Anaxagoras de Deo sententiam, xxxix, 378, 379. Cicerois sententia de definitione ac divisione virtutum animi, xxxviii, 18. De beata vita, i, 21. Cicerois locus ex Tusculanæ exagitur, xi, 231. Alius verior, *ibid.* 238. Locus de amicitia laudatur, xxi, 283. Cicerois locus, *ibid.* 389. Cicerois epistolatum modus, *ibid.* 394. Cicerois libri de Republica, xv, 80. Hiliri

Cicerois perierunt, ii, 70. *Vide notam* (10) *ad calcem ejusdem voluminis pag. 522.* Cicero quos dicitur quasi consilares philosophos, xxxix, 286. Cicero laudat Cæsaris clementiam, *ibid.* 323. Cicerois dictum de Rasio historione, xxi, 395. Cicerois improbatum de quodam dictum, *Nullum unquam verbum quod revocare vellet, emisit, xxi, 91.* Cicero simulacrum institutionum, et hulois de his opinionibus indignatur, et ab ipso improbantur, ii, 207, 208. Cicero augur irridet auguria, et reprehendit homines corvi et cornicule vocibus vite consilia moderantes, *ibid.* De Cicerois libris multa interrogat Augustinus, quid respondeat, xxxix, 359. Cicerois collex Hispano non reperitur, *ibid.* 366. Cicerois credes, ejusque causa, ii, 161, 162.

CICERONES, quis? an Cicero orator Romanus, an alius philosophus? xxv, 347. *Vide etiam notam ejusdem paginae.*

CILICIA, Cilicia dictam esse Tharsis, quibusdam visum est, viii, 374. Cilicium, xxxvii, 469. Cilicium pauperis, xxi, 83, 84. Cilicium ad peccati significationem pertinet, xlii, 412. Ad peccatorum confessionem, xviii, 407. In cilicio est recordatio peccatorum, iiii, 294. Cilicium coram Christi propter mortalitatem et similitudinem carnis mortale, viii, 23, 24, 25; ix, 327. Cilicia ad se missa gratissime acceptæ Augustinus, xii, 296, 238.

C. CINCIANUS dictatoris paupertas, ii, 255. Cincianus quondam jugera possidebat, que suis manibus colebat, cum ab aratro adductus ut dictator fieret, *ibid.*

Crisi penitentium, xi, 34. Penitentes voluntur in cinere tanquam similes se contentantes, xiii, 37. Cinis vacce rufæ significat famam que consecuta est passionem resurrectionemque Christi, vi, 457. CINNA consul, i, 126. Cinna peccati herentis felix appellatur, ii, 274. Cinna bellum Urbis intulit, eamque vastavit, *ibid.* 94, 95, 156.

CRACK magna famosissima, iiii, 469, 453. Ciree carminibus socios mutavit Ulyssis in bestias, *ibid.* 455.

CRUCIATUS ladi unde sic dicit, ii, 82. *Vide Crux, Crosses.*

CIRCUS virtus comparatur, *i*, 272. Circe spectacula fugienda, *xxvii*, 42, 166. Circe insania, *xx*, 53. Circo et amphitheatro qui interest, redarguntur, *viii*, 437; *x*, 104; *xiii*, 14. Circensium spectaculorum quae de causa Nertuno epistri a Romulo institutum, *ii*, 89. Ludis Circensibus solis primum utebantur Romani, *ibid.* 85. Unde ludi Circenses Consula dicit, *ibid.* 82.

CIRCUMCELLIONIS genus hominum agreste et famosissime auidiae, non solum in alios inmania facinora perpetrando, sed nec sibi eadem insana feritate parendo, *xxvii*, 243. Per mortes varias maximeque preciptiorum et aquarum et ignium se ipsos necare solebant, et in istum furorem alios quos poterint sexus utriusque seducere, aliquando ut occidantur ab aliis, mortem nisi fecerint committunt, *ibid.* (Clausura de commitione, *xxxi*, 112. **OVES** Circumcellionum, *ibid.* 916. Hoc genus hominum in horridis facinoribus inquietum, ab utilibus operibus otiosum, crudelissimum in mortibus alienis, vilissimum in suis, maxime in agris terriliis, ab agris vacans, et vigris sui causa cellas circumcellionis rusticanas, idem nomen Circumcellionum accepit, universo mundo pene famosissimum Africane nominis opprobrium, *xxxi*, 216. Circumcelliones sui Circiliones unde dicit, *xii*, 211. Ebrictas et licentia Circumcellionum, *xxxi*, 149, 150, 151, 161, 162, 475; *xxxi*, 18, 101. Circumcellionum furor precipitatorum et non accepta mentium, *xxxi*, 230, 231. Circumcellionum motes voluntarium, *xxxi*, 60, 69. Circumcellionum est velle mori sine causa, *xviii*, 248, 249. Circumcellionum principes, *ibid.* 60, 61. Circumcellionum sub episcopis ac presbyteris ducebunt vitam quotidianam violentiam, *vii*, 226; *x*, 489, 440. Circumcelliones clericorum Donatistarum satellites, *xxxi*, 513. Circumcellionum duces clerici, *xxxi*, 300. Circumcellionum greges et foeminas, et sancioniales habent, *xxviii*, 380. Circumcellionum furie, *xviii*, 60. Furor Circumcellionum, *xxxi*, 196, 188; *xxxi*, 42, 78, 96, 100, 101, 404, 264, 274. Innocentius post effusum oculum et digitum praeci-

sum et Restitutus presbyter ab eis occisus, *xxxi*, 491. Circumcellionum savitia, *xxviii*, 319; *xxxi*, 146, 328. Sic vastant ecclesias in regione Hipponeusi, ut barbarorum fortasse facta iniora simi, *xxxi*, 342. Circumcellionum et crudelitatis eorum in Catholicis exempla, illarumque immanitas, *xxxi*, 420, 422; *xxxi*, 60, 69, 116. Circumcellionum savitia in episcopos, *xxxi*, 144, in episcopum Bagaitanum, *ibid.* 146, in clericis Catholicis, *ibid.* 140, 144, in clericis Hipponeis, *ibid.* 495, in laicos, *ibid.* 146. Circumcellionum furor erga Paulum et Macarium, *xxxi*, 440. Circumcellionum erga Rogatum crudelitas, *xxxi*, 180. Circumcellionum arma, *viii*, 538. Ligna, ferum, fundae, *xxxi*, 138. Circumcelliones fustibus primum, post etiam ferro armari coeperunt, ferro, lignis, fundis, securibus et lanceis, etc. *ibid.* 331, 401, 422. Circumcellionum fustes, dicit Israelis, *vii*, 226. Crudelitas Circumcellionum in Catholicis, quorum caele et aetio oculos persecuti sunt, in quo scelerere diabolum crudelitate pervenerunt, *xxxi*, 68. Circumcellionum licentia iuste reprehenditur, etiam cum aliquibus positum violenti sunt, *xxxi*, 379. Circumcelliones basilicam Catholicorum apud Hasnam invaserunt, altare commiserunt, *xxviii*, 353, 354. *Vide* DONATISTAE. Circumcellionibus salutandi formula haec erat, *Deo laudes*, *xii*, 215; *xxxi*, 79. Circumcellionum salutandi formulae sunt similes quam fremitus leonis, *xii*, 215. De Circumcellionum savitia, expositio clericorum Hipponenis ad Januarium, *xxxi*, 144, 145. Lex lata a Theodosio contra Circumcelliones, *xxxi*, 141. Ex ipsis Circumcellionibus multi vi legum veritate correpti, *xxxi*, 173. Circumcellionica fortitudo, *xxxi*, 414. Circumcelliones a Donatistis appellantur Agnostici, *xii*, 214.

CIRCUMCISIO, eorum tempore natiuitatis Isaac imperata, *vii*, 335, et toti familie Abraham imperata, *ibid.* In circumcissione nomen mutabatur, *ibid.* 333, 334. Circumcisio et recte imposita est seruis, et recte a liberis intellecta, *xxviii*, 151. Circumcisio signum Veteris Testamenti,

quare in latente carne, *xix*, 369. Circumcissionis signum in congrua corporis parte datum, *xxviii*, 510. Circumcisio quid praenantiat, *xxxi*, 51. Circumcisio propheta Christi, *xix*, 369, 370; *xxxi*, 178. Circumcisio signum gratiae Christi tollentis originale peccatum, *xxxi*, 365. Circumcisio figurabat regenerationem in Christo, *xxxi*, 207, et gratiam Christi, *ibid.* 418. Circumcissionis sacramentum prefigurabat noscetri temporis lapsusum, *xxxi*, 333. Circumcissionis necessitas, *iii*, 334, 335. Utilitas, *xxviii*, 313; *xxxi*, 330. effectus, *xxxi*, 344. Circumcisio vitium purgabat originale, *xxxi*, 148; *xxxi*, 395, 396. A morte liberaliter aterna, *xxxi*, 112. Circumcisio parvulorum sub tanti supplicii terrore praecipit, naturam vilitatum esse arguit, *xxxi*, 177, 178. Circumcissionis praecipitum ostendit peccatum originale, *ibid.* 248; *xxxi*, 157. Circumcisio, eorum octavo die praecipit, *xix*, 437; *xxviii*, 269, 449, 450; *xxxi*, 395; *xxviii*, 299. Circumcisio carnis in die octavo ad probandum Christum pertinet, *xxviii*, 450. ejusque resurrectionem, *xi*, 254. Circumcisio vice baptismi olim fuit, *xxi*, 314; *xxxi*, 84; *xii*, 530, 531. Circumcissionis et baptismi comparatio, *xxxi*, 457. Circumcisio carnalis significat, *xii*, 333, et regenerationem, *ibid.* 334, et expulsiorem carnis, nisi velle per resurrectionem Christi, *xx*, 187.

Circumcissionem velut idololatram detestari ne videretur Paulus, Timotheum circumcidit. Titum non circumcidit, ne sine ea salutem nullam esse putaret, *xxxi*, 409. Circumcisio Timothei non per simulationem facta, *xxxi*, 481. Circumcisio in figura venturi baptismi ab antiquis observata, *xxxi*, 330. Circumcissionis ritus post Christum superfluous, non perniciosus, nisi ei qui in hoc poneret sept salutis, *vii*, 89, 125. Circumcisio eorum jam non observatur, *xxviii*, 480. Circumcissionis iugum

quare non imponendum gentibus in Christum creditibus, *ibid.* 150. Circumcissionem nec prodesse gentilibus, nec Judais obesse, *xxxi*, 431. Nec Judaeos ab illa prohibendo, nec ad eam compellendo, esse, *ibid.* Cum circumcissionem irritant Manichaei sibi ipsi adversantur, *xxxi*, 129. Circumcisio et iustitia quomodo non sumus, *xix*, 435, 436. Circumcissionis temporem temporaliuque ad admittendi, *vii*, 82, 96. Circuitus temporarium rerum cupiditatem significat, quae septem dierum repetito circuitu tanquam rota volvitur, *vii*, 235.

CIRCA, *xxxi*, 499; *xxxi*, 405. Quandoquidem dicta Constantina, *xxxi*, 408. *Vide etiam notam (3) ad calcem ejusdem voluminis.* Ciriam pergit Augustinus episcopi ordinandi causa, *xxviii*, 454. Ciriteses et Augustinus multo sese vivendi desiderio flagrant, *xi*, 401. Ciriteses conversionem suam Augustino persuasus absentis aditum, *ibid.* 100. Hanc ille negat sibi tribuendam fuisse, etiam dum apud illos esset et loqueretur, provenisset, *ibid.* 98, 99. Ciritesis concilium schismaticorum ann. COCXI secundo Tigistano praeside, *xxviii*, 424, 426; *xxviii*, 74; *xi*, 81. Vix undecim aut duodecim episcoporum fuit, *xxviii*, 411. Ciritesis concilium falsum esse contendentibus Donatistae, *ibid.* 411, 412, 232. Ciritesis concilium verum esse ostenditur contradicentibus Donatistis, *ibid.* 80, 81, 82, 112. Utrum falsum est, absenti jubet cognoscitur, *ibid.* 79. Ciritesis concilii tempus, *ibid.* 80. Ciritesis concilium diem et consulat habet, *ibid.* 112. Ciritesis concilii acta sub secundo Tigistano, *xxxi*, 405. *Vide notam (2) ad calcem voluminis.*

CIOS interpretatur Duriia eorum, *x*, 426.

CITARE et psalterii distinctio ac mystica significatio, *vii*, 473, 474; *viii*, 258; *ix*, 21, 403.

Civitas, *quid*, *vii*, 233. Civitas proprie in hominibus inhabitantibus intelligitur, *xii*, 29, non in partibus, *xxvi*, 207. Civitas multitudinem hominum in quoddam vinculum exacta con-

cordie, xxxix, 525, 526. Concors hominum multitudo, *ibid.*, 236. Civitas Romana pro regno Romano, xlii, 467. Civitas vero florere dicenda est, qua castis, honestis ac probis moribus prospicit, xxxix, 439.

Civitas cum sine additamento ponitur in Scriptura, de civitate Dei, vel de Ecclesia intelligitur, ix, 430. Civitates due, *ibid.*, 217. ab initio generis humani, xxv, 529, 528, 529. Altera iustum, altera iniquorum, v, 531. Civitas utraque Angelorum et hominum, xxxv, 159, 171. In omnibus gentibus licet tanta varietate inter se distinctis, non amplius quam due civitates, *ibid.*, 158. Una predestinata est regnare cum Deo, altera cruciari cum diabolo, *ibid.*, 217. Utraque civitates in primo homine per prescientiam exortas, *ibid.*, 109. Utrique civitati bonis et mala communia, sed unus diversus, *ibid.*, 529. Prophetia parim ad civitatem celestem, parim ad terrenam, parim ad utramque pertinet, *ibid.*, 369. Utraque civitas, pia et impia, nunquam terris deficit, *ibid.*, 305.

Civitates duo diversis suis generatibus in historia Genesios distinguuntur, *ibid.*, 229, 235. Duorum civitatum excursus, *ibid.*, 529. Serie generationum Cain et Abel exprimitur, *ibid.*, 249, 255, 267. Civitas utriusque mysterium in Cain et Seth, *ibid.*, 251, 256, 266. Civitatum duarum principium, amores duo, *ibid.*, 189, 214. Civitatem Dei esse habetur ex Scripturis, *ibid.*, 4. Civitas Dei ex Angelis et hominibus constat, *ibid.*, 60, 21, 464. Civitas Dei per prescientiam ordinata ante perpetratum Adami peccatum, *ibid.*, 183. Civitas Dei semper terrenas terras, sperans eorum, Jerusalem vocatur et Sion: initium habet ab Abel, sicut mala civitas a Cain, *ibid.*, 408. Civitas Dei notissime evidenter in Abraham, *ibid.*, 309.

Civitas Dei origo, informatio et beatitudo unde sit, *ibid.*, 42. Civitas Dei conditor Christus, *ibid.*, 86. Civitatis spiritualis edificatio, *ibid.*, 27. Civitas Dei ex fide gignitur, vivit ex spe, *ibid.*, 257, 266. Civitas Dei sancta Ecclesia, x, 483. Civitatem unam, dominum Dei unam faciunt omnes fideles tam praeteriti, quam praesentes et futuri, Angeli

adjuncti, xii, 407. Multi pleni charitate, civitatem faciunt Deo, x, 485.

Civitas spiritalis ubi nemo nascitur, quia nemo moritur, xvii, 182. Civitatis supernae quies et felicitas, x, 363; xxi, 8. Civitas non alimunde locata, non alimunde beatus homo, xi, 234, 236. In civitate Dei voluntas Dei lex est, *ibid.*, 88, 464. Civitatis Dei lex et virtus, charitas, xvii, 361; x, 485. Civitatis supernae rex veritas, lex charitas, modus aeternitatis, xxxix, 532. Civitatis celestis figura, *ibid.*, 218, 233, 261. Civitas superna in sanctis populi Dei peregrinata est, et in omnibus aliis sacramento admiranda, *ibid.*, 290. Civitas superna dum peregrinatur in terra, pacem non habet in fide, *ibid.*, 47. Unde cum civitate terrena pacem habeat, unde discordiam, *ibid.*, 44. Pacem terrenam refert ad caelestem, *ibid.*, 46. Civitas superna dum peregrinatur in terra, leges et instituta nationum sequitur, quae religionem non impediunt, *ibid.*, Civitatis Dei custodes, episcopi, xii, 408. Gves Dei, spe beati in hac vita, *ibid.*, 50. Civium Dei in hac vita languores et curatio, *ibid.*, 225. Civis patriae supernae fuerunt etiam in aliis gentibus a Iudaeis, *ibid.*, 513.

Civitas terrena exordium, *ibid.*, 366. Civitatis terrena civis parit natura vitata, civitatis vero supernae liberans gratia, *ibid.*, 219, 220. Civitas impia apparere cepit a divisione linguarum, *ibid.*, 304. Civitas terrena generationes terrenas usque in finem habitura est, *ibid.*, 295. Civitatis terrena viciosa mortificata aut certe mortales, *ibid.* In civitate terrena duo forme inveniuntur, 219, 220. Civitatis terrena bellum et pax, *ibid.*, 222. Civitas impia bestiae nomine significatur, *ibid.*, 94, 402, 403. Civitas plebs, et lupus civitatis curia, ministri, diaboli, vii, 204. Civitatis mala civis administrare aliquando actus bene civitatis exemplo ostenditur, et contra, *ibid.*, 128, 129. Cur sinat Deus iniquorum civitatem esse numerosorem, xxv, 529. Civitas Jerusalem captiva ab huius saeculi Babylonia decursis temporibus liberanda, *ibid.*, 504. Civitates due quantum ab invicem discrepent, *ibid.*, 231, et utriusque discrimen, *ibid.*, 214, 215.

Civitates due confuse sunt in hoc

saeculo, iniquitate participata, *ibid.*, 37; *ibid.*, 267. Jerusalem et Babylon iam corde sunt separate, xii, 264. *Vide* BABYLON, Civitates in hoc mundo, Jerusalem et Babylonia permixtae sunt interitum, in fine separabuntur, v, 531; *ibid.*, 128, 193. Due civitates post iudicium in aeterna vel beatitudine, vel miseria, xxvi, 470, 171. Opus de Civitate Dei pollicetur Augustinus, v, 531. De Civitate Dei quique priores libri absolute, *ibid.*, 363.

Civitas circumstantis, quae, vii, 428; *ibid.*, 106.

Civitas contraditionis, quae, viii, 525.

CIZAN in dioecesi Hipponensis, xxxix,

19.

CLADES et vastationes Christiani utiles, xviii, 579.

CLAMARE ad Christum, quid, xviii, 452. Clamandum inter turbas clamare prohibentes, *ibid.*, 456. Clamare ad Christum prohibens turba, *ibid.*, 452.

CLAMOR cordis, xix, 389. Clamor cordis frigus charitatis, viii, 136. Clamor ad Dominum in affectu cordis, vii, 124, 141, 430; ix, 4; xii, 386. *Vide* ORATIO, Clamor media nocte, xviii, 503. Clamor pro impudentia et libertate iniquitatis, vi, 12. Clamor pro peccatis manifestis, vii, 61.

CLARENTEM, xxxix, 33, 34.

CLARENS a Macula contentid hereticos non baptizare baptismum Christi, xxxix, 446.

CLASSIFICANS cum tota domo sua amantem damnatur, xxi, 373, 377.

CLAUDIANUS poeta quatuor a Christo nomine alienus in eius tamen laude carmina eorum, *ibid.*, 268.

CLAUDIOS episcopus Augustino mittit quatuor libros Juliani adversus unum illius opus, xli, 166. Claudio mittit Augustinus quae ad Juliani libros responderit, ut de his iudicet, *ibid.*

CLAUDIENSES seu Chaudianenses, xxxvi, 478. Chaudianista ad communionem a Primiano admitti, viii, 36.

CLAVES Ecclesiae, *ibid.*, 93; xxi, 41, 308, 309, 316; xxxi, 76, 77. Claves Ecclesiae traditae, *ibid.*, 431. Claves regni eorum datae Petro Ecclesiam personam gestanti, xix, 247, 248; xx, 584; xxxv,

206, 207. Claves non solum Petro, sed Ecclesiae datae sunt, xix, 246, 247. Claves regni eorum in Ecclesia, xxxix, 281. Clavium Ecclesiae potestas, xxxix, 290. Claves sic datae sunt Ecclesiae, ut non solum peccata remitteret, sed etiam ut ea vindicaret, xxxix, 262. Pene spirituales longe graviores quam corporales, *ibid.*, 356, 362. Clavium punitus est, qui relictus est iniquitatis, *ibid.*, 362. Qui male a Dominis intelligatur: Quae solveritis in terra, *ibid.*, 543. Claves Ecclesiae per antistes ministrantur, xxi, 309. Christus prius resuscitavit, tunc Ecclesia solvit, xii, 533. Discipulorum est solvere quos Christus suscitavit, xviii, 533. Vincula ipsius reatus solvant, *ibid.* Ad illas claves non pertinet qui non est in Catholica, xii, 246.

CLAUTEMOS, xxi, 570.

CLEMENZA tanto plenior esse debet animus, quanto a nequitia purior, *ibid.*, 214, 218.

CLEMENTIS episcopus Dispolitane synodi et Palaestinae, xxxv, 103, 120.

CLEO, *ibid.*, 71.

CLEOBOLUS Lindius xxv et septem sapientibus, *ibid.*, 468.

CLEOMOROS quare se praecipitem dedit de muro, *ibid.*, 40.

CLEOPHOS, *ibid.*, 71.

CLERICATUM amant homines, xxi, 354. Clericatus magis unus, quam honor, *ibid.*, 354. Clericatum non accipiant poenitentes, nec ad ipsum rediant ex rigore disciplinae: poterat tamen circa illos dispensari, xxi, 474. Clerici honor non erga se invicem agere debeant, xli, 288.

Clericatum Augustini in monasterio vita et mores, xxi, 349. Clericos a vite communis proposito discedentes Augustinus degradare non audeat, *ibid.*, 353. Eos tandem se de clericatum tabula delictorum declarat, *ibid.*, 364. Clerici non sicut, vel projecti fuerint, xxxix, 21. Clericum bonum vix bonus monachus facit, etc.,

ibid. 41, 42. Clerici non recipiendi in monasterium, *ibid.* 21.

Clericum degradare, *xxxvi*, 152. Clericum nullum, quin monasterio convicius dicitur suspendi debere, nisi se non presentaverit, *xxxix*, 85. Bonifacii presbyteri laudatur humilitas, qui nec litteras accepit quibus in peregrinatione honorem suum acciperet, *ibid.* 85. Ne quis post criminis penitentiam clericatum accipiat, vel ad clericatum redeat, vel in clericatu maneat, rigor cultus et disciplinae, non desperatione indulgentiae, *xi*, 474. Secus agere licet possente Ecclesiae utilitate, *ibid.* 473. Presbyteria se ab officio remoti Augustinus rationem reddit Primate, *xxxix*, 293. reddit et concilio, *ibid.* ut si intra annum causam suam agere noluissent, vocem ejus deinceps nemo audiat, *ibid.* Clericum minus Ecclesiae ad aliam transire non sinit ordo Ecclesiae disciplinae, *ibid.* 17, 19. Institutum est et clericum alienum nemo suscipiat, *ibid.* 21, 22. Clericum hereditas ad quos pertinet, *ibid.* 124, 125. Presbyteri ex monacho facti bona Ecclesiae, in qua ordinatus est, relinquenda censet Augustinus, cum prius dimidium tantum concessisset, *ibid.* 122. Clero suo Ambrosius vindicare vult Paulinum presbyterum, etsi in diversis locis degentem, *xxxviii*, 319. Clerici omnes vanissimae superstitionis hortatores a Gentilibus appellati, *xxxvii*, 84.

Clerici figurantur per Noë, *xii*, 213. Clericorum nomine testamenta ipsa significantur, *ix*, 278, 280, et ipsae hereditates, *ibid.* 281. Clerici designantur per illud: *Duo in agro*, *x*, 515; *xii*, 211.

Cliens quis, *xxx*, 124. Cliens majoris adversus minus alienum quo pacto se defendat, *ibid.*

CLIOACIA Romanorum dea fuit simulacrum in cloaca repositum, *xxxviii*, 292. Unde sic dicta, *ii*, 175. Clioacianus Tabus dedicavit dem, *ibid.* 290.

CLIOACIA nomen Veneri tributum, *ii*, 175.

CLIQUE, id est, purgare, *ii*, 175. Cluere idem quod pollere, *xxxv*, 323.

CLIVS Manlius proconsul de Gallis Graecis triumphat, *ii*, 149.

COCCUS pretendebant inscriptionem in liminari pagina, *xxxviii*, 414.

COENAE Atheniensium rex morte sua patriam liberavit, *iii*, 437. Peloponnesibus Athenarum hostibus se interficiendum ignotus obiecit, *ibid.* Coenam Atheniensium tanquam deum sacrificio honore colerunt, *ibid.* Quid significent Virgili verba: Jurgia Codri, *ibid.*

COELUM, COELISTES, etc. *Vide supra* COELUM, *Caeli*, etc.

COENA Dominica vocatur sumptio corporis Christi, *xxxviii*, 491, 492. Coena manibus Domini consecrata, *xxxvii*, 618. Coena Dominica vocatur et coena sanguinem sumimus, pro ipso animam ponamus, *xxi*, 73. Coenam suam dedit Dominus, passionem suam dedit: ille saturatur qui imitatur, *vii*, 301. *Vide* EUCARISTIA. Ad coenam venire nemo conetur, *xviii*, 621. Jndei ad coenam invitati, non ducti et coacti, *ibid.* 615. Cogenduntur ad coenam: foris invenitur necessitas, nascitur intus voluntas, *ibid.* 622. Tres excusationes ad coenam venire nolentium, *ibid.* 616. In die coenae Dominica quibusdam in locis offertur tantum ad vesperam, *xxxviii*, 491. Aliis in locis mane offertur corpus et sanguis Domini propter praedantes, ad vesperam propter jejunantes, *ibid.* 493. Nonnullis placet hoc die corpus et sanguinem Domini post cibos offerri et accipi, *ibid.* Discipuli corpus et sanguinem Domini non acceptum jejunii, *ibid.* 492. Ante refectorem, non post sumendam communionem, non audeat Augustinus definire, *ibid.* 491. De communionem in die coenae, faciat quisque quod in ea ecclesia in quam venit, invenerit, *ibid.* Mos lavandi corpus in die coenae, et jejunium relaxandi, *ibid.* 492. Iude ortus, quod hospitium in corpore per observantiam Quadragesimae servanda eo die lavarentur, *ibid.* 494. Lotionem pedum in die coenae in consuetudinem multi recipere noluerunt, *ibid.* 520. Nonnulli lotionem pedum in die coenae de consuetudine auferre non dubitaverunt, alii in diem tertium Octavarum vel in ipsum octavam transferunt, *ibid.*

COENANTIS et TRANSANDI in prologo, a mos antiquorum Romanorum, *xxxvii*, 482.

COENITIS laudantur: eorum institutum, *xxvii*, 534, 535. Coenobitarum

vita in Actibus Apostolorum descripta, *xvi*, 356.

COENUS, *xxxix*, 534. Civitas ex qua uxorem habuit Apuleius Afer, *ibid.*

COENVM vulneribus quo ab igne accenditur medicamentum, *xxxvii*, 554.

COETERUM et COEVM, quo differant, *xix*, 22.

COGERE. Ad aliquem cogendum ad bonum vis potest adhiberi, *xi*, 380, 381, 386, 457. Cogendus quis in Ecclesiam, *xviii*, 622. Foris invenitur necessitas, nascitur intus voluntas, *ibid.* Cogepossunt haeretici et schismatici penarum timore, *xi*, 485, 486, 486, 487. Quomodo, *xxxix*, 172, 173, 179. Cogunt imperatores Catholici Donatistas ad unitatem, *xviii*, 44. Non considerandum quod quis cogitur, sed quale sit istud quo cogitur, *xxxix*, 184, 185. Qui cogitur, non vult, *xxxix*, 276. Non ideo quis cogitur velle bonum, quia velle non potest malum, *ibid.* Onerosior est quam utilior diligentia, cogi tantum homines, non doceri, *xxxix*, 246.

COGITATIO et COGITARI proprie dicitur, quod in animo colligitur, id est, cogitur, *xxv*, 240. Cogitationes nostras non orti nisi ex magnibus corporum que intrant in animum, Democritus voluit, *xxxix*, 382, 383. Epicurus, *ibid.* In cogitatione quatuor species reperitur, *xxx*, 463. In cogitatione unus trium fit, memoriae, internae visionis, et voluntatis, *ibid.* 456, 457. Cogitatio notitiae rerum in albedo mentis reconditae, in conspectu mentis constituit, *xxx*, 14. Cogitatio verbum supponit, *ibid.* 58, 30. Cogitationes et locutiones sunt et visiones, *ibid.* 60. Cogitationes nostras cur modo alios, in corde manifestantur, *xxx*, 254, 255. Cogitare nihil valent homines, nisi corpora, *xxxix*, 505. Cogitanti corpora menti observantur incorporae eorum similitudines, *xi*, 139, 146. Cogitare non possunt Stoici et Epicurici, nisi corporalia, *xxxix*, 379. Quosdam non licet rerum incorporaeum intelligentia, *ibid.* 380. Cogitantur prope innumerabilia incorporaliter atque intelligibiliter ab eis qui talia cogitare non vident, *ibid.* 382. Hinc refellitur opinio Democriti de cogitationum nostrarum

causa, *ibid.* Cogitatio unde fertur in varia, *xxx*, 466. Cogitationem a consuetudine abducere, magis ingenii est, *xxxix*, 506. Cogitationes in corporibus coelestibus non latent, *xxxvii*, 480. Aliud est cogitare, aliud cupere, *xxxix*, 459. Cogitare bonum, minus est quam cupere, *ibid.* Facillime ne coherere peccata fuit cogitatio, *ibid.* 426. Cogitatio quodam accedente consensu peccatum, *xxxviii*, 480. Sicut ante homines facti, sic ante Deum cogitationis peccatum est, *xi*, 456, 457. In cogitatione quisque innocens, in cogitatione reus, *xi*, 500. Navigi quisque in corde suo: naufragium non facit, si bona cogitit, *xviii*, 251.

Cogitatio pia, a Deo est, *ii*, 140. Cogitationes bonae nimis ex gratia, *xi*, 483. Quod attinet ad pietatem, non sumus idonei cogitare aliquid tanquam ex nobis, *xxxix*, 136. Cogitatio hominis non potest in perpetuum manari sine gratia, *xxxix*, 245. Non potest fieri ut habeat mala facta, qui habet bonas cogitationes, *xviii*, 45, 46. Cogitanti justitiam aliquid praesto esse quod est ubique totum, *xxi*, 225.

Cogitatio culpabilis mali cogitatio, *xxxix*, 56. Malum nec in cogitationem venire, sententia Pelagii ipsi in synodo episcopali objecta, quatenus ab ipso explicata, *ibid.* 55, 56. Cogitationibus illicitis delectari sine consensu, non minus perfecta mors est, sed quodammodo inchoata, *xviii*, 332. Cogitationes, inchoationes illicitae sunt peccata, *xi*, 490. Cogitationes male animam interfecit, quandoque opere non impleatur, *xi*, 386. Cogitationum malarum in corde uniuscujusque pugna, *xi*, 512. Cogitationes male munditiae, *xvii*, 549. Cogitationes mores, *xxxix*, 174. Cogitationes quae aspirant maligno immittuntur, difficile est discernere, *v*, 586. Non discernuntur nisi dono Dei, *ibid.* De cogitationibus illicitis iudicari non debet, *xvi*, 232.

COGNATIO spiritalis cum Christo, propinquitate ejus carnali propinquitate, *xxxv*, 285.

COGNOSCERE multiplex ratio explicatur, *xxxix*, 400, 401. Ordo quo fit cognitio, *v*, 293. Deus scit in nobis etiam id quod ipsi nescimus, *xx*, 361. Cogniti

a Deo homines diemur, cum eis se cognoscendum praestitit, v. 266. Cognitione Angelus. *Vide* ANGELI. Cognitionem plenam in hac vita habere non potest homo, xxxviii, 78, 79. Cognitione creatura vesperam habet et mane, quomodo, in Verbo Dei ad diem pertinet, cognitio rei in gignatura ad vesperam, v. 283. Inter utrumque malum interest, *ibid.* Extra nos res corporeas novimus; spiritales in nobis, xxx, 402.

COGNITIO DEI, xxv, 419, 420. Ad cognoscendum Deum quae necessaria, *ibid.* 423. Quam cognoscere volumus, prius plena caritate diligamus, xxvii, 523. Si voluntatem Dei nosse quisquam desiderat, fiat amicus Deo, *ibid.* 418, 419. Infelix homo qui seipsum aha, et Deum nesciat. Beatus autem qui Deum scit, et si aha nesciat, xxx, 99, 94. Beatissimi sunt quibus hoc est Deum habere, quod nosse, xl, 921. De plenitudine nemo comprehendit, *ibid.* 423. Non parva est inchoatio cognitionis Dei, nosse quid non ait, xxxix, 404. Nesciendo melius scitur: perfecta cognitio Dei in futura vita, xli, 438. Cognitione Dei per nequam, xv, 263. Scientia Dei in animis hominis non est, nisi scire quomodo eam nesciat, i, 212. Sensu corporeo non cognoscitur, xxv, 324. Cognitione Dei quamvis vera et ad vitam aeternam conducat, xxvi, 83. Nemo cognoscit Deum, nisi qui intelligit illum esse summum atque incommutabile bonum, cuius participatio fit bonus, xl, 71. Creaturae dicunt ad cognitionem Dei, xxv, 163; xxxii, 406. Inexcusabiles sunt, qui Deum per ea quae facta sunt cognoscunt, non obediunt veritati, xli, 62, 63. Cum Deum sciunt, nec hoc quidem nobis tribuendum est, sed illius misericordia, xv, 71. Non parva ex parte intelligit eum Dominum, qui intelligit etiam hoc a Domino sibi dari et intelligit et sciat Dominum, rii, 378, 379. Cognitionis merces datur merito fidei, xxxviii, 97. Deus non invenitur a superbis etiam si docent, xxv, 91, 92. Tanto magis vivere tenemus, quanto magis Deum cognovimus profectus, xvi, 318. Cognoscere Deum, et non sicut Deum glorificare, impietas et insipientia, xxxvii, 428. Cognitione Christi

eminens non erit nisi in altera vita, xxxiv, 389.

Cognoscere aliquetae proprie dicitur, quando ejus mores et vita non latent, xxx, 291, 292. Nemo nisi per amicum cognoscitur, xxxviii, 112.

Cognitio et consideratio sui, xv, 470, 371. Cognitione sui quae utilis, rxi, 170. Cognitione sui ceteris scientiis praestat, xxx, 292. Homo sibi ipsi incognitus, i, 145, 146; xxv, 291. Difficile est ad de se quisque perfecte iudicat, xlii, 17, 18. Recusans a sensibus et animi in se ipsum collectio, necessaria homini ad notitiam sui assequendam, i, 145. Quisquis ea sola novit quae corporis sensus attingit, non solum cum Deo esse non videtur, sed ne secum quidem, *ibid.* 173.

Cognitio sui quales in anima excitat affectiones, xxx, 292. Cognitione sui ipsius facit ut sibi homo displicat, et sic Deo placeat, vii, 450, 451. A cognitione sui ad cognitionem Dei transeundum, xv, 183.

Cognitio certa et facilis veritas, unde, xxix, 339. Cognitione veritatis eodem nuntulata, xxvi, 208. Cognitione et actio beatum hominem faciunt, *ibid.* 192. Cognitione aliquando sumitur pro fide, aliquando pro visione, xvi, 347. Cognoscere aliquando idem ac probare, xi, 18. COGNITOR, xviii, 542.

COGNOMENTA hominum improborum non assumenda, xxxiv, 345.

COLERE Deum verum esse sapientiam Scripturae definit, xli, 368. Hoc nos est debere vero Deo, quod sibi exigit fabas dens, x, 417. Cultus vni plures excluditur, iv, 406. Angelus malus non colendus, *ibid.* Nullam creaturam colendam esse anima, verba ipsa sunt Ecclesiae olim fidelibus insinuat, i, 320. Nihil omnino colendum, quod mortalis illius corporis sensus attingit, xli, 438. Quia Deus rebus omnibus major et melior invenitur, plus omnibus diligendus est et colatur, x, 47. Colere Deum gratia et casto amore debemus, viii, 273, 491, 506, 539; xii, 457; xi, 209, 210, 430, 431; xii, 297. Colendus Deus fide, spe et charitate, xxxvi, 96. Hoc enim colitur, quod diliguntur, x, 47. Colitur Deus sacrificio laudis actionisque gratiarum, xxxvii, 422. In Ismael sunt om-

nes qui carnaliter colunt Deum; ad hoc pertinet Velus Testamentum, xi, 355. Cum nomen Christianum evertere non posset diabolus, suggererat, ut sicut Deus propter celestia, ita ipse propter terrena colaretur, viii, 220, 221. Item cultus demonis exhibitus fuit, qui vero Deo, x, 417. Coli dicuntur non tantum Deus, sed et homines, imo et aliae creaturae, ii, 434. *Vide* CULTUS. Athei qui nihil colendum putant, servant tamen vilis, iv, 375. Non sic colimus Deum quam terram, xxv, 362, 363. Colimus Deum tanquam Donicum, et colit nos tanquam terram suam, vii, 499; xviii, 229. Colit te Deus et colis Deum, non ut ille, sed ut sis fructuosus, xii, 458; xviii, 76.

COLONI. Non sicut appellatur coloni, qui conditionem debent gentilis solo propter agriculturam sub dominio possessorum; sed, sicut ait quidam Latini eloqui magnus auctor (Virgil. *Aeneid.* i, vers 46), Urbis antiqua fuit, Tyrii tempore coloni, ii, 433. Colonus ab incolenda vocatur, non ab agricultura, *ibid.*

COLATILIS dea collibus praefata, ii, 173.

COLATIUS DORITUS Licetius, ii, 35. *Vide* TARQUINIUS.

COLLATIO privatarum opum in usus publicos, ii, 345. Collatio publicae Ecclesiae pro necessitatibus hominis aere alieno clultri, xii, 423.

COLLATIO Carthagenensis cum Donatistis, xxxiv, 70, 88; xxxv, 186; xxxii, 435. Multi ex parte Donati, episcoporum ahorum et Catholicorum collationem optant, xxxii, 422; xxxii, 134. Catholicus episcopus Carthagine ad concilium congregatis plebei Donatistas convenire, etisque offerre collationem, xxxii, 423. Collatio saepius oblata est Donatistis, *ibid.* 312, 534. Donatista hanc recusant, *ibid.* 423. Donatista collatione saepius recusant, xxxii, 134; xxxii, 4; xxxiii, 98, 94, et consensum cum Catholicis, xxxiii, 100. Cur toles oblata collationem recusant, xxxii, 305, 312. Ex diffidentia causae male nolunt conferre cum Catholicis, *ibid.* 531, 532. Donatista collationem a Catholicis oblatae reprehendunt vitioso contentiosis nomine, *ibid.* 462. Collatio

via expulsiore veritatis et unitatis causam agendi, quam is, *ibid.* 462, 463. Primarius pro advocatus in fore adversus Maximinum litigavit, *ibid.* Donatista non approbat, qui de baptismo cum Catholicis noluit conferre, *ibid.* 333, 335.

Collationem inter episcopos utriusque partis fieri jubet Honorius imperator, xxxiii, 33, 34. Marcellinus edictum quo utriusque partis episcopi convocantur, *ibid.* 34. Donatista quibus beneficium equorum invitavit ad conferendum, *ibid.* Edictum Marcellini de loco et modo collationis, *ibid.* Edicto Marcellini collationis Carthagine habende conditiones proponentes Donatista consentire noluerunt, xxxix, 439. Litterae Catholicorum, quibus respondent consentire ad omnia quae illo edicto fuerant ordinata, xxxiii, 34, 35. Quo animo episcopi Catholicis ad collationem convenire, xxi, 378. Notaria Donatarum, xxxiii, 34, 35, 36. Collationi locus assignatus Therman Gargilliana, v, *ibid.* 42, 438. Collationi quoniam dies constitutus, *ibid.* 44, 45.

Collatio Carthagenensis quomodo habita, xx, 77. Collatio cum Donatistis quo die et anno habita, xxxiii, 33, 34, 35, 36. Collationi quot ex utraque parte adfuituros episcopos designat, *ibid.* 34, 133. Conventus Catholicis, ut universi ex Donatistis qui venerunt adessent, *ibid.* 36. Numerus episcoporum tum Catholicorum tum Donatarum, qui Carthagenam ad collationem venerunt, *ibid.* 42, 43, 136. In eo quod ad collationem venerunt Donatista, Catholicos non esse traditores agoverunt, *ibid.* 94. Quod proponebat episcopi Catholicis se pro bono pacis actores fore, si aut in parte Donati, aut in sua communione, veritas Ecclesiae demonstraret, *ibid.* 53, 174, 175. Catholici episcopi non eo tempore, qua Donatista ingressi sunt Carthagenam, *ibid.* 40, 439. Donatista ille egerunt, quantum potuerunt, nec collatio fieri, Im in acta fidei legerunt, *ibid.* 39, 39, 153. Donatista timebat non ulla verba coram teneret Catholicis, xxxi, 471, 476. Nunquam qui volebant, ubi vincti mectebant, xxxiii, 136, 139, 140. Timor